

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) nr 600/2012,

21. juuni 2012,

milles käsitletakse kasvuhoonegaaside heite- ja tonnkilomeetriaruannete tõendamist ja tõendajate akrediteerimist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ⁽¹⁾, eriti selle artikli 15 neljandat lõiku,

ning arvestades järgmist:

- (1) On vaja kehtestada tõendajate akrediteerimise eeskirjade üldine reeglistik, millega tagatakse, et liidu kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi raames komisjoni 21. juuni 2012. aasta määruse (EL) nr 601/2012 (Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ kohase kasvuhoonegaaside heite seire ja aruandluse kohta)⁽²⁾ kohaselt esitatavaid käitajate ja õhusõiduki käitajate aruandeid tõendavad tõendajad, kel on tehniline pädevus neile usaldatud ülesannete täitmiseks sõltumatult ja erapooletult ning kooskõlas käesoleva määruse nõuete ja põhimõtetega.
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiviga 2006/123/EÜ (teenuste kohta siseturul)⁽³⁾ on kehtestatud üldine raamistik teenuste ja

teenuseosutajate vaba liikumise hõlbustamiseks liidus, tagades samal ajal teenuste kõrge kvaliteedi. Liidu heitkogustega kauplemise süsteemiga seotud akrediteerimis- ja tõendamiseeskirjade ühtlustamine liidus peaks kaasa aitama tõendajatele konkurentsiturul loomisele, tagades samal ajal käitajatele ja õhusõiduki käitajatele läbipaistvuse ning teabe.

- (3) Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 15 rakendamisel on vajalik tagada sünergia ühelt poolt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 765/2008 (millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnustatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93)⁽⁴⁾ kehtestatud põhjaliku akrediteerimisraamistiku ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta otsuse nr 768/2008/EÜ (toodete turustamise ühise raamistiku kohta ja millega tunnustatakse kehtetuks nõukogu otsus 93/465/EMÜ)⁽⁵⁾ asjaomaste sätete ja teiselt poolt liidu kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi eriomaduste ja direktiivi 2003/87/EÜ tõhusaks rakendamiseks oluliste nõuete vahel. Määruse (EÜ) nr 765/2008 kohaldamist tuleks jätkata tõendajate akrediteerimisega seotud selliste aspektide suhtes, mida käesolevas määruses ei käsitleta. Eelkõige tuleks tagada, et kui liikmesriigi tava kohaselt kasutatakse akrediteerimise asemel füüsilisest isikust tõendajate sertifitseerimist, mille viib läbi kõnealuse liikmesriigi poolt kooskõlas määrusega (EÜ) nr 765/2008 selleks määratud riiklik asutus, esitab asjaomane liikmesriik dokumentaalsed tõendid selle kohta, et sellise asutuse usaldusväärsus on sama kõrge kui nende riiklikel akrediteerimis-asutustel, kes on edukalt läbinud vastastikuse hindamise, mille on korraldanud käesoleva määruse artikli 14 kohaselt tunnustatud asutus.

⁽¹⁾ ELT L 275, 25.10.2003, lk 32.

⁽²⁾ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 30.

⁽³⁾ ELT L 376, 27.12.2006, lk 36.

⁽⁴⁾ ELT L 218, 13.8.2008, lk 30.

⁽⁵⁾ ELT L 218, 13.8.2008, lk 82.

- (4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 1221/2009 (organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS) ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 761/2001 ning komisjoni otsused 2001/681/EÜ ja 2006/193/EÜ)⁽¹⁾ on keskkonnavaldkonna töendajatele ette nähtud sõltumatu ja erapooletu akrediteerimis- või litsentsimissüsteem. Ühtsuse huvides ning liikmesriikide ja ettevõtjate halduskoormuse vähendamiseks on asjakohane võtta arvesse sünergiaid kõnealuse ja käesoleva määruse vahel.
- (5) Tõendamis- ja akrediteerimissüsteem peaks vältima muude liidu õigusaktide kohaselt loodud menetluste ja organisatsioonide tarbetut dubleerimist, mis suurendaks liikmesriikide või ettevõtjate halduskoormust. Seepärast on asjakohane ära kasutada parimaid tavasid, mis tulevad harmoneeritud standardite kohaldamisest, mille on vastu võtnud Euroopa Standardikomitee komisjoni poolt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiivi 98/34/EÜ (millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest teatamise kord)⁽²⁾ kohaselt antud volituse alusel; sellised standardid on näiteks harmoneeritud standard, milles käsitletakse üldnõudeid vastavushindamisasutusi akrediteerivatele akrediteerimisasutustele ning harmoneeritud standard, millega kehtestatakse nõuded kasvuhoonegaaside valideerimis- ja verifitseerimisasutustele akrediteerimiseks või muud liiki tunnustamiseks (viited nimetatud standarditele on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*) ning dokument EA-6/03 ja muud tehnilised dokumendid, mille on välja töötanud Euroopa akrediteerimiskoostöö organisatsioon või muud asutused.
- (6) Ühtlustatud eeskirjade kehtestamisel käitaja või õhusõiduki käitaja aruannete tõendamiseks ja tõendajate akrediteerimiseks tuleb tagada, et aasta kohta vähem CO₂ heidet tekitavate käitajate ja määruse (EL) nr 601/2012 kohaselt väikeheitetekitajaks peetavate õhusõiduki käitajate ning liikmesriikide olemasolevate ressursside jaoks ei oleks halduskoormus taotletavate eesmärkidega võrreldes ebaproportsionaalne.
- (7) Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 27 kohaselt võivad liikmesriigid arvata ühenduse süsteemist välja väikesed käitised, mille suhtes kohaldatakse samaväärseid meetmeid, kui asjaomane liikmesriik täidab kõnealuses artiklis sätestatud tingimused. Käesolevat määrust ei tuleks kohaldada vahetult kõnealustele direktiivi 2003/87/EÜ artikli 27 kohaselt väljajäetud käitistele, välja arvatud juhul, kui liikmesriik otsustab, et kõnealust määrust tuleks kohaldada.
- (8) Kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ V lisa põhimõtetega peaks tõendaja rakendama riskipõhist lähenemisi, et jõuda arvamusele, mis tagab piisava kindluse, et heite või tonnkilomeetrite koondandmed ei ole oluliselt väärkajastatud ja aruande saab tõendamisel rahuldavaks tunnistada. Kindlustase peaks olema seotud läbiviidud tõendamistoimingute põhjalikkuse ja üksikasjalikkusega ning tõendaja arvamus sõnastusega. Selleks et täita piisava kindluse saavutamiseks vajalikke nõudeid, peaks tõendajal olema kohustus kohandada ühte või mitut toimingut tõendamisprotsessis, võttes arvesse tõendamisprotsessi tulemusi ja selle jooksul saadud teavet.
- (9) Vältimaks pädeva asutuse ja tõendaja rolli segijamist, peaksid tõendaja kohustused tõendamist läbi viies olema selgesti määratletud. Tõendaja peaks võrdluspunktiks võtma pädeva asutuse kinnitatud seirekava ja hindama, kas kõnealune kava ja selles kirjeldatud menetlused on õigesti rakendatud. Juhul kui tõendaja tuvastab määrusele (EL) nr 601/2012 mittevastavuse, peaks tõendajal olema kohustus sellest mittevastavusest tõendamisaruan-des teatada.
- (10) Käitaja või õhusõiduki käitaja aruande tulemuslikuks tõendamiseks on vaja täielikult mõista käitaja või õhusõiduki käitaja tegevust. Tõendaja peaks tõendamistoiminguid teostama alles pärast seda, kui esialgsel hindamisel on kindlaks tehtud, et ta on pädev seda tegema. Selleks et saavutada tõendamistoimingute kõrge kvaliteet, tuleks välja töötada ühtlustatud eeskirjad esialgseks hindamiseks, millega määratakse kindlaks, kas tõendaja on pädev, sõltumatu ja erapooletu nõutavate tõendamistoimingute teostamiseks kooskõlas käesolevas määruses sätestatud eeskirjade ja põhimõtetega.
- (11) Asjakohase teabevahetuse tagamine käitaja või õhusõiduki käitaja ja tõendaja vahel on oluline igas tõendamisprotsessi osas, eelkõige lepingueelses etapis, tõendajapoolse strateegilise analüüsi teostamisel ja kogu tõendamise jooksul. On vaja luua ühtlustatud nõuded, millest käitaja või õhusõiduki käitaja ja tõendaja vahelises teabevahetuses alati juhendatakse.
- (12) Kõik tõendamistoimingud on tõendamisprotsessis vastastikusel seoses ja toimingute lõpuks peaks tõendaja andma välja tõendamisaruan-de, mis sisaldab tõendaja arvamust, mis vastab tõendamise hindamise tulemusele. Tuleks kehtestada ühtlustatud nõuded tõendamisaruan-nete koostamiseks ja tõendamistoimingute teostamiseks, et liikmesriikide tõendamisaruan-de ja -toimingud vastaksid samadele standarditele.

⁽¹⁾ ELT L 342, 22.12.2009, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 204, 21.7.1998, lk 37.

- (13) Tõendamisprotsessi üks oluline osa on analüüs selle kohta, kui tõenäoline on, et esitatud andmetes esineb olulist väärkajastamist ning sellega määratakse kindlaks, kuidas tõendaja peaks tõendamistoiminguid läbi viima. Seetõttu on tõendamisprotsessi iga element tugevasti seotud selliste väärkajastamiste riski käsitleva analüüsi tulemustega.
- (14) Tuleks kehtestada konkreetsed sätted õhusõiduki käitajate ja selliste kohtade käitajate aruannete tõendamiseks, mille suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiivi 2009/31/EÜ, milles käsitletakse süsinikdioksiidi geoloogilist säilitamist ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 85/337/EMÜ ja direktiive 2000/60/EÜ, 2001/80/EÜ, 2004/35/EÜ, 2006/12/EÜ, 2008/1/EÜ ning määrust (EÜ) nr 1013/2006⁽¹⁾.
- (15) Käitaja või õhusõiduki käitaja õige ja tulemuslik aruandlus kasvuhoonegaaside heitkoguste kohta on oluline direktiivi 2003/87/EÜ rakendamiseks. Seire- ja aruandlusprotsessi nõuetekohase toimimise tagamiseks peaks käitaja või õhusõiduki käitaja tulemuste jätkuv parandamine olema osa tõendaja tõendamistoimingutest.
- (16) Tõendamistoiminguid peaksid läbi viima ja tõendamisarundeid esitama üksnes sellised tõendajad ja tema töötajad, kes on pädevad. Tõendajad peaksid looma ja pidevalt parandama siseprotsesse, mis tagaksid selle, et kõik tõendamistoimingutesse kaasatud töötajad on neile usaldatud ülesannete täitmiseks pädevad. Tõendaja pädevuse kindlaksmääramise kriteeriumid peaksid olema kõigis liikmesriikides samad ning need peaksid olema kontrollitavad, objektiivsed ja läbipaistvad.
- (17) Määruse (EÜ) nr 765/2008 alusel loodud riiklik akrediteerimisasutus peaks olema volitatud akrediteerima ja andma välja ametlikku arvamust selle kohta, kas tõendaja on pädev viima läbi tõendamistoiminguid käesoleva määruse kohaselt, võtma vastu haldusmeetmeid ja teostama tõendajate üle järelevalvet.
- (18) Liikmesriik, kelle arvates ei ole riikliku akrediteerimisasutuse asutamine või akrediteerimistoimingute teostamine majanduslikult otstarbekas või jätkusuutlik, peaks pöörduma mõne muu liikmesriigi riikliku akrediteerimisasutuse poole. Üksnes neil riiklikel akrediteerimisasutustel, kes on edukalt läbinud vastastikuse hindamise, mille korraldab määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 14 kohaselt tunnustatud asutus, tuleks lubada teostada käesoleva määruse kohaseid akrediteerimistoiminguid.
- (19) Selliste riiklike akrediteerimisasutuste puhul, kes näitavad, et nad täidavad käesoleva määruse nõudeid ja kes on juba edukalt läbinud vastastikuse hindamise, mille korraldab määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 14 kohaselt tunnustatud asutus, tuleks lugeda täidetuks riiklikele akrediteerimisasutustele määratud menetlusnõuded, nagu näiteks nõuded, mis käsitlevad riikliku akrediteerimisasutuse struktuuri, pädevusprotsessi kehtestamist, vajalike menetluste ja juhtimissüsteemi loomist ning teabe konfidentsiaalsuse tagamise korda, ning pärast käesoleva määruse jõustumist peaksid nad olema vabastatud uuest vastastikusest hindamisest. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiiviga 2003/4/EÜ (keskkonnateabele avaliku juurdepääsu ja nõukogu direktiivi 90/313/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta)⁽²⁾ tuleks käitaja või õhusõiduki käitaja tõendatud aruandes sisalduv keskkonnateave, mis on avaliku sektori valduses, läbipaistvuse tagamiseks avalikustada, täites samal ajal konfidentsiaalsusnõudeid.
- (20) Tulemuslik koostöö riiklike akrediteerimisasutuste või vajaduse korral muude riiklike asutuste ja pädevate asutuste vahel on oluline kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi nõuetekohaseks toimimiseks ja tõendamise kvaliteedi üle järelevalve teostamiseks. Läbipaistvuse huvides on vajalik tagada, et riiklikud akrediteerimisasutused või vajaduse korral muud riiklikud asutused ja pädevad asutused kehtestavad tõhusad teabevahetuse vahendid. Teabevahetusel pädevate asutuste vahel ning pädevate asutuste ja riiklike akrediteerimisasutuste või muude riiklike asutuste vahel tuleks võimalikult rangelt tagada konfidentsiaalsus ja ametisaladuse hoidmine ning teavet peaks käsitlema kooskõlas kohaldatavate riiklike ja liidu seadustega.
- (21) Käesolevas määruses ette nähtud meetmed on kooskõlas kliimamuutuste komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega kehtestatakse sätted direktiivi 2003/87/EÜ kohaselt esitatud aruannete tõendamiseks ning tõendajate akrediteerimiseks ja järelevalveks.

Ilma et see piiraks määruse (EÜ) nr 765/2008 kohaldamist, täpsustatakse käesolevas määruses ka sätteid, milles käsitletakse tõendajate vastastikust tunnustamist ja riiklike akrediteerimisasutuste vastastikust hindamist vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 15.

⁽¹⁾ ELT L 140, 5.6.2009, lk 114.

⁽²⁾ ELT L 41, 14.2.2003, lk 26.

Artikkel 2

Reguleerimisala

Käesolevat määrust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2013 tekkinud kasvuhooonegaaside heite- ja tonnkilomeetriandmete suhtes, mis on teatatud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 14 kohastes aruannetes.

Artikkel 3

Mõisted

Käesoleva määruse kohaldamisel kasutatakse lisaks direktiivi 2003/87/EÜ artiklis 3 ja määruse (EL) nr 601/2012 artiklis 3 sätestatud mõistetele järgmisi mõisteid:

- 1) „avastamisrisk” – risk, et tõendaja ei avasta olulist väärkajastamist;
- 2) „akrediteerimine” – riikliku akrediteerimisasutuse kinnitus selle kohta, et tõendaja vastab harmoneeritud standarditega kehtestatud nõuetele määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 2 punkti 9 tähenduses ning käesolevas määruses sätestatud nõuetele käitaja või õhusõiduki käitaja aruande tõendamiseks käesoleva määruse kohaselt;
- 3) „tõendaja” – juriidiline isik või muu õigussubjekt, kes viib läbi tõendamistoimingud vastavalt käesolevale määrusele ja kellel on tõendamisaruaande väljaandmise ajal määruse (EÜ) nr 765/2008 ja käesoleva määruse kohane riikliku akrediteerimisasutuse akrediteering, või füüsiline isik, kes on selleks muul viisil volitatud, ilma et see piiraks kõnealuse määruse artikli 5 lõike 2 kohaldamist;
- 4) „tõendamine” – tõendaja poolt läbi viidud toimingud tõendamisaruaande väljaandmiseks käesoleva määruse kohaselt;
- 5) „oluline väärkajastamine” – väärkajastamine, mis tõendaja arvates ületab üksikult või koos muude väärkajastamistega olulisuse taseme või võib mõjutada käitaja või õhusõiduki käitaja aruande käsitlemist pädeva asutuse poolt;
- 6) „käitaja või õhusõiduki käitaja aruanne” – aastaheite aruanne, mille käitaja või õhusõiduki käitaja esitab direktiivi 2003/87/EÜ artikli 14 lõike 3 kohaselt või tonnkilomeetriaruanne, mille õhusõiduki käitaja esitab kõnealuse direktiivi artikli 3e ja artikli 3f kohaselt selleks, et taotleda aastekvootide eraldamist;
- 7) „akrediteerimisulatus” – I lisas osutatud tegevusalad, mille kohta akrediteeringut taotletakse või mille kohta see on antud;
- 8) „pädevus” – võime rakendada teadmisi ja oskusi toiminguteostamiseks;
- 9) „olulisuse tase” – kvantitatiivne läviväärtus või künnis, millest ülespoole loeb tõendaja väärkajastamisi üksikult või koos muude väärkajastamistega olulisteks;
- 10) „ohjesüsteem” – käitaja või õhusõiduki käitaja riskianalüüs ja kõik ohjemeetmed, mille käitaja või õhusõiduki käitaja on määruse (EL) nr 601/2012 artikli 58 kohaselt kehtestanud, dokumenteerinud ja rakendanud ning mida ta haldab, sealhulgas toimingute pidev juhtimine;
- 11) „ohjemeetmed” – toimingud või meetmed, mida käitaja või õhusõiduki käitaja on omariski vähendamiseks rakendanud;
- 12) „mittevastavus” – üks järgmistest tegevustest:
 - a) käitaja heitearuande tõendamisel käitaja tegu või tegevusetus, mis on vastuolus kasvuhooonegaaside heiteloa ja pädeva asutuse kinnitatud seirekava nõuetega;
 - b) õhusõiduki käitaja heite- või tonnkilomeetriaruande tõendamisel õhusõiduki käitaja tegu või tegevusetus, mis on vastuolus pädeva asutuse kinnitatud seirekava nõuetega;
 - c) IV peatüki kohasel akrediteerimisel tõendaja tegu või tegevusetus, mis on vastuolus käesoleva määruse nõuetega;
- 13) „tegevuskoht” – õhusõiduki käitaja heite- või tonnkilomeetriaruande tõendamisel asukoht, kus seireprotsess on määratletud ja kus seda juhitakse, sealhulgas asukohad, kus asjaomaseid andmeid ning teavet ohjatakse ja säilitatakse;
- 14) „ohjekeskond” – keskkond, kus sisemine ohjesüsteem töötab ning üldmeetmed, mida käitaja või õhusõiduki käitaja juhtkond võtab selleks, et tagada teadlikkus sellest sisemisest ohjesüsteemist;
- 15) „omarisk” – käitaja või õhusõiduki käitaja aruandes sisalduva näitaja tundlikkus väärkajastamiste suhtes, mis võivad olla olulised üksikult või koos muude väärkajastamistega, enne mis tahes seotud ohjemeetmete mõju arvessevõtmist;

- 16) „ohjerisk” – käitaja või õhusõiduki käitaja aruandes sisalduva parameetri tundlikkus väärkajastamiste suhtes, mis võivad olla olulised üksikult või koos muude väärkajastamisega ning mida ei saa ohjesüsteemiga õigeaegselt vältida ega avastada ja parandada;
- 17) „tõendamisrisk” – omariski, ohjeriski ja avastamisriski hõlmav risk, et tõendaja esitab ebaõige arvamuse, kui käitaja või õhusõiduki käitaja aruandes esineb olulisi väärkajastamisi;
- 18) „piisav kindlus” – tõendaja arvamuses väljendatud kõrge, kuid mitte absoluutne kindlustase selle kohta, et tõendatavas käitaja või õhusõiduki käitaja aruandes ei esine olulisi väärkajastamisi;
- 19) „analüütilised menetlused” – andmete kõikumiste ja suundumuste analüüs, sealhulgas seoste analüüs, kui seosed on vastuolus muu asjakohase teabega või kalduvad kõrvale prognoositud kogustest;
- 20) „tõendamise sisedokumendid” – kõik sisedokumendid, mis tõendaja on koostanud selleks, et jäädvustada kõik käitaja või õhusõiduki käitaja aruande tõendamiseks läbiviitud toimingutega seotud dokumentaalsed tõendid ja põhjendused;
- 21) „ELi HKS-i juhtaudiitor” – ELi HKS-i audiitor, kelle ülesanne on juhtida ja kontrollida tõendamiserühma, kes vastutab käitaja või õhusõiduki käitaja aruande tõendamise ja seda käsitleva aruande koostamise eest;
- 22) „ELi HKS-i audiitor” – käitaja või õhusõiduki käitaja aruande tõendamise eest vastutava tõendamiserühma üksikliige, kes ei ole ELi HKS-i juhtaudiitor;
- 23) „tehniline ekspert” – isik, kellel on teatud valdkonnas üksikasjalikud teadmised ja erialane asjatundlikkus, mis on vajalik tõendamistoimingute teostamiseks III peatüki kohaldamisel ja akrediteerimistoimingute teostamiseks V peatüki kohaldamisel;
- 24) „kindlustase” – kindluse aste, mille tõendaja annab tõendamisaruanne kohta ning mille aluseks on eesmärk vähendada tõendamisriski vastavalt tõendamisülesande asjaoludele;
- 25) „assessor” – riikliku akrediteerimisasutuse määratud isik, kes üksi või hindamisrühma liikmena viib läbi tõendaja hindamise käesoleva määruse kohaselt;
- 26) „peaassessor” – assessor, kellele on antud üldine vastutus tõendaja hindamiseks käesoleva määruse kohaselt;

- 27) „väärkajastamine” – väljajätmine, moonutamine või viga käitaja või õhusõiduki käitaja esitatud andmetes, arvestamata mõõtemääramatust, mis on lubatud määruse (EL) nr 601/2012 artikli 12 lõike 1 punkti a kohaselt;

Artikkel 4

Vastavuse eeldus

Kui tõendaja tõendab oma vastavust asjaomastes määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 2 punktis 9 määratletud harmoneeritud standardites või nende osades sätestatud kriteeriumidele, mille viited on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, eeldatakse tõendaja vastavust käesoleva määruse peatükis II ja III sätestatud nõuetele, kui kohaldatavad harmoneeritud standardid hõlmavad neid nõudeid.

Artikkel 5

Akrediteerimise üldraamistik

Kui käesolevas määruses ei ole kehtestatud erisätteid riikliku akrediteerimisasutuse koosseisu või akrediteerimisega seotud tegevuse ja nõuete kohta, kohaldatakse määruse (EÜ) nr 765/2008 asjaomaseid sätteid.

II PEATÜKK

TÕENDAMINE

Artikkel 6

Tõendamise usaldusväärsus

Tõendatud heitearuanne on kasutajate jaoks usaldusväärne. Selles kajastatakse tõepäraselt seda, mida seal väidetakse kajastatavat või mida võib põhjendatult eeldada, et seal kajastatakse.

Heitearuannete tõendamisprotsess on tõhus ning usaldusväärne abinõu kvaliteedi tagamise ja kvaliteediohje menetluste toetamiseks ning pakub teavet, mille abil käitaja või õhusõiduki käitaja saab heiteaseiret ja -aruandlust tõhustada.

Artikkel 7

Tõendaja üldised kohustused

1. Tõendaja viib läbi tõendamise ja käesolevas peatükis kirjeldatud toimingud, et esitada tõendamisaruanne, kus piisava kindlusega järeldatakse, et käitaja või õhusõiduki käitaja aruandes ei esine olulist väärkajastamist.

2. Tõendaja kavandab ja viib tõendamise läbi kutsealast kahtlust ilmutades ja mõõndes, et võivad esineda asjaolud, mille tõttu võib olla käitaja või õhusõiduki käitaja aruandes esitatud teabes olulist väärkajastamist.

3. Tõendaja teostab tõendamist üldsuse huvides ning käitajast või õhusõiduki käitajast ja direktiivi 2003/87/EÜ eest vastutavatest pädevatest asutustest sõltumatult.

4. Tõendaja hindab tõendamise kestel seda, kas:

- a) käitaja või õhusõiduki käitaja aruanne on täielik ja vastab määruse (EL) nr 601/2012 X lisas kehtestatud nõuetele;
- b) käitaja või õhusõiduki käitaja on tegutsenud kooskõlas kasvuhooonegaaside heiteloaga ja pädeva asutuse kinnitatud seirekava nõuetega, kus see on seotud käitaja heitearuande tõendamisega, ning pädeva asutuse kinnitatud seirekava nõuetega, kus see on seotud õhusõiduki käitaja heite- või tonnkilomeetriaaruande tõendamisega;
- c) käitaja või õhusõiduki käitaja aruandes sisalduvates andmetes esineb olulisi väärkajastamisi.
- d) on võimalik esitada teavet käitaja või õhusõiduki käitaja andmete liikumise, ohjesüsteemi ja seonduvate menetluste toetamiseks, et parandada nendega seotud seiret ja aruandlust.

Käesoleva lõike punkti c kohaldamisel hangib tõendaja käitajalt või õhusõiduki käitajalt selget ja objektiivset tõendusmaterjali, mis toetab heite- või tonnkilomeetrite kohta esitatud koondandmeid, võttes arvesse kogu muud käitaja või õhusõiduki käitaja aruandes esitatud teavet.

5. Kui tõendaja avastab, et käitaja või õhusõiduki käitaja ei täida määrust (EL) nr 601/2012, teatatakse sellest eeskirjade eiramisest tõendamisaruandes isegi juhul, kui pädev asutus on asjaomase seirekava kinnitanud.

6. Kui pädev asutus ei ole seirekava vastavalt määruse EL nr 601/2012 artiklile 11 kinnitanud, see on mittetäielik või kui aruandlusperioodi jooksul on toimunud kõnealuse määruse artikli 15 lõikes 3 või 4 osutatud olulisi muudatusi, mida pädev asutus ei ole kinnitanud, soovib tõendaja käitajal või õhusõiduki käitajal hankida pädevalt asutuselt vajalik heakskiit.

Pärast pädeva asutuse heakskiitu tõendaja vastavalt kas jätkab, kordab või kohandab tõendamistoiminguid.

Kui heakskiitu ei ole saadud enne tõendamisaruande väljaandmist, kannab tõendaja sellest tõendamisaruandes ette.

Artikkel 8

Lepinguelsed kohustused

1. Enne tõendamisülesande vastuvõtmist hangib tõendaja käitaja või õhusõiduki käitaja kohta põhjalikku teavet ja hindab, kas ta saab tõendamise ette võtta. Sel eesmärgil teeb tõendaja vähemalt järgmist:

- a) hindab riske, mis kaasnevad käitaja või õhusõiduki käitaja aruande käesoleva määruse kohase tõendamisega;
- b) vaatab käitaja või õhusõiduki käitaja esitatud teabe läbi, et määrata kindlaks tõendamise ulatus;
- c) hindab, kas ülesande täitmine jääb tema akrediteerimisulatusse;
- d) hindab, kas tal on olemas pädevus, töötajad ja ressursid, mis on vajalikud sellise tõendamISRühma moodustamiseks, kes on võimeline toime tulema käitise või õhusõiduki käitaja tegevuse ja õhusõidukite keerukusega ning kas ta suudab tõendamistoimingud nõutava aja jooksul edukalt lõpetada;
- e) hindab, kas ta on võimeline tagama, et tema käsutuses olevad võimalikul tõendamISRühmal on vajalik pädevus ja isikud, keda on vaja selle konkreetse käitaja või õhusõiduki käitaja tõendamistoimingute teostamiseks;
- f) määrab kindlaks iga ettenähtud tõendamisülesande täitmiseks kuluva aja, mis on vajalik tõendamise nõuetekohaseks läbiviimiseks.

2. Käitaja või õhusõiduki käitaja edastab tõendajale kogu asjakohase teabe, mis võimaldab tõendajal teostada lõikes 1 osutatud toimingud.

Artikkel 9

Tõendamiseks kuluva aja määramine

1. Kui tõendaja määrab kindlaks artikli 8 lõike 1 punktis f osutatud tõendamisülesande täitmiseks vajaliku aja, võtab ta arvesse vähemalt järgmist:

- a) käitise või õhusõiduki käitaja tegevuse ja õhusõidukite keerukus;
- b) teabe hulk ja pädeva asutuse kinnitatud seirekava keerukus;

- c) nõutav olulisuse tase;
- d) käitaja või õhusõiduki käitaja andmete liikumise ning ohjesüsteemi keerukus ja täielikkus;
- e) kasvuhoonegaaside heite- või tonnkilomeetriandmete ja sellega seotud teabe asukoht.

2. Tõendaja tagab, et tõendamislepinguga nähakse ette võimalus lepingus sätestatud ajavahemikku pikendada, kui leitakse, et selline lisaaeg on vajalik strateegilise analüüsi, riskianalüüsi või muu tõendamistoimingu läbiviimiseks. Lisaaega võib taotleda vähemalt järgmistes olukordades:

- a) tõendamise jooksul ilmneb, et käitaja või õhusõiduki käitaja andmete liikumine, ohjemeetmed või logistika on keerukamad, kui algselt eeldati;
- b) tõendaja on tõendamise jooksul tuvastanud väärkajastamisi, mittevastavusi, puudulikke andmeid või vigu andmekogudes.

3. Tõendaja dokumenteerib kindlaksmääratud tõendamiseks kuluva aja tõendamise sisedokumentides.

Artikkel 10

Käitajalt või õhusõiduki käitajalt saadud teave

1. Enne strateegilise analüüsi tegemist ja muul ajal tõendamise jooksul esitab käitaja või õhusõiduki käitaja tõendajale kogu järgmise teabe:

- a) käitaja kasvuhoonegaaside heiteluba, kui tegemist on käitaja heitearuande tõendamisega;
- b) käitaja või õhusõiduki käitaja seirekava viimane versioon ning kõik muud asjakohased pädeva asutuse kinnitatud seirekava versioonid, sealhulgas tõendusmaterjal kinnituse kohta;
- c) käitaja või õhusõiduki käitaja andmete liikumise kirjeldus;
- d) määruse (EL) nr 601/2012 artikli 58 lõike 2 punktis a osutatud käitaja või õhusõiduki käitaja riskianalüüs ning üldise ohjesüsteemi ülevaade;
- e) pädeva asutuse kinnitatud seirekavas nimetatud menetlused, sealhulgas andmete liikumise ja ohjemeetmetega seotud menetlused;

f) vajaduse korral käitaja või õhusõiduki käitaja aastaheite- või tonnkilomeetriaruanne;

g) vajaduse korral määruse (EL) nr 601/2012 artiklis 33 osutatud käitaja proovivõtukava, mille pädev asutus on kinnitanud;

h) kui seirekava on aruandlusperioodi jooksul muudetud, siis kõik muudatused kooskõlas määruse (EL) nr 601/2012 artikli 16 lõikega 3;

i) vajaduse korral määruse (EL) nr 601/2012 artikli 69 lõikes 4 osutatud aruanne;

j) eelneva aasta tõendamisaruanne, kui kõnealune tõendaja ei teostanud eelmisel aastal tõendamist sellele konkreetsele käitajale või õhusõiduki käitajale;

k) kogu asjakohane kirjavahetus pädeva asutusega, eelkõige teave seirekava muudatustega seonduvate teadete kohta;

l) teabe andmebaaside ja andmeallikate kohta, mida on kasutatud seire teostamisel ja aruannete esitamisel, sealhulgas Eurocontrolist saadud teave;

m) kui tõendamine on seotud sellise käitise heitearuandega, mis teostab kasvuhoonegaaside geoloogilist säilitamist direktiivi 2009/31/EÜ kohaselt lubatud säilituskohas, siis kõnealuse direktiiviga nõutav seirekava ja selle artikliga 14 nõutavad aruanded, mis hõlmavad vähemalt tõendatava heitearuande aruandlusperioodi;

n) vajaduse korral pädeva asutuse nõusolek käitise tegevuskoha külastustest loobumiseks vastavalt artikli 31 lõikele 1;

o) kogu muu asjakohane teave, mis on vajalik tõendamise kavandamiseks ja läbiviimiseks.

2. Enne kui tõendaja annab välja tõendamisaruannde, esitab käitaja või õhusõiduki käitaja tõendajale kinnitatud ja asutusesiseselt valideeritud lõpliku aruande.

Artikkel 11

Strateegiline analüüs

1. Tõendamise alguses hindab tõendaja tõendamisülesannete laadi, ulatust ja keerukust, teostades kõigi selliste toimingute strateegilise analüüsi, mis on asjakohased seoses käitise või õhusõiduki käitajaga.

2. Käitise või õhusõiduki käitaja tegevuse mõistmiseks kogub tõendaja vajalikku teavet, et hinnata, kas tõendamisrühm on tõendamise teostamiseks piisavalt pädev, kas lepingus osutatud tõendamiseks kuluv aeg on õigesti määratud, ja et tagada tõendamisrühma suutlikkus vajalikku riskianalüüsi läbi viia, ning vaatab selle teabe läbi. Kõnealune teave hõlmab vähemalt järgmist:

- a) artikli 10 lõikes 1 osutatud teave;
- b) nõutav olulisuse tase;
- c) kui tõendaja teostab tõendamist samale käitajale või õhusõiduki käitajale, siis eelmiste aastate tõendamistel hangitud teave.

3. Kui tõendaja vaatab lõikes 2 osutatud teabe läbi, hindab ta vähemalt järgmist:

- a) käitaja heitearuande tõendamisel määruse (EL) nr 601/2012 artiklis 19 osutatud käitise kategooria ja kõnealuselises käitises toimuv tegevus;
- b) õhusõiduki käitaja heite- või tonnkilomeetriaruande tõendamisel – õhusõiduki käitaja suurus ja laad, teabe jaotumine erinevate asukohtade vahel ning lendude hulk ja liik;
- c) pädeva asutuse kinnitatud seirekava ning seirekavas kehtestatud seiremetoodika üksikasjad;
- d) heiteallikate ja lähtevoogude laad, ulatus ja keerukus ning lisaks ka seadmed ja protsessid, millest heite- või tonnkilomeetriandmed tulenevad, sealhulgas seirekavas kirjeldatud mõõteseadmed, arvutustegurite ja muud algandmeallikate päritolu ja rakendamine;
- e) andmete liikumine, ohjesüsteem ja ohjekeskond.

4. Kui tõendaja viib läbi strateegilist analüüsi, kontrollib ta järgmist:

- a) kas talle on esitatud seirekava kõige uuem versioon, mille pädev asutus on kinnitanud;
- b) kas aruandlusperioodi jooksul on tehtud seirekavasse muudatusi;
- c) kas nendest muudatustest on pädevale asutusele vastavalt määruse (EL) nr 601/2012 artikli 15 lõikele 1 või artiklile 23 teatatud või kas pädev asutus on need muudatused kõnealuselise määruse artikli 15 lõike 2 kohaselt kinnitanud.

Artikkel 12

Riskianalüüs

1. Tulemusliku tõendamise väljatöötamiseks, kavandamiseks ja rakendamiseks määrab tõendaja kindlaks järgmised elemendid ja analüüsib neid:

- a) omariskid;
- b) ohjemeetmed;
- c) kui punktis b osutatud ohjemeetmed on rakendatud, siis nende ohjemeetmete tulemuslikkusega seonduvad ohjeriskid.

2. Kui tõendaja määrab kindlaks ja analüüsib lõikes 1 osutatud elemente, võtab ta arvesse vähemalt järgmist:

- a) artikli 11 lõikes 1 osutatud strateegilise analüüsi tulemused;
- b) artikli 10 lõikes 1 ja artikli 11 lõike 2 punktis c osutatud teave;
- c) artikli 11 lõike 2 punktis b osutatud olulisuse tase.

3. Kui tõendaja on tuvastanud, et käitajal või õhusõiduki käitajal ei ole oma riskianalüüsis õnnestunud asjakohaseid omariske ja ohjeriske kindlaks määrata, siis teatab tõendaja sellest käitajale või õhusõiduki käitajale.

4. Kui see on tõendamise jooksul hangitud teabe kohaselt vajalik, siis vaatab tõendaja riskianalüüsi uuesti läbi ja muudab või kordab vajalikke tõendamistoiminguid.

Artikkel 13

Tõendamiskava

1. Tõendaja koostab tõendamiskava, mis vastab strateegilise analüüsi ja riskianalüüsi käigus hangitud teabele ja kindlaks määratud riskidele ning mis sisaldab vähemalt järgmist:

- a) tõendamisprogramm, milles kirjeldatakse tõendamistoimingute laadi ja ulatust ning aega ja viisi, kuidas neid toiminguid teostatakse;
- b) katsetamiskava, milles määratakse kindlaks ohjemeetmete katsetamise ulatus ja meetodid ning ohjemeetmetega seotud menetlused.

c) andmevõtukava, milles määratakse kindlaks andmevõtu ulatus ja meetodid seoses selliste andmepunktidega, mis on heite koondandmete aluseks käitaja või õhusõiduki käitaja heitearuandes või tonnkilomeetri koondandmete aluseks õhusõiduki käitaja tonnkilomeetriaruandes.

2. Tõendaja koostab lõike 1 punktis b osutatud katsetamiskava nii, et tal oleks võimalik kindlaks määrata, mil määral saab toetuda asjakohastele ohjemeetmetele artikli 7 lõike 4 punktis b osutatud nõuetele vastavuse hindamisel.

Kui tõendaja määrab kindlaks proovivõtu ulatuse ja -toimingud ohjemeetmete katsetamiseks, võtab ta arvesse järgmisi elemente:

- a) omariskid;
- b) ohjekeskonnad;
- c) asjaomased ohjemeetmed;
- d) nõue, et tõendaja esitab arvamuse piisava kindlusega.

3. Kui tõendaja määrab kindlaks andmevõtu ulatuse ja -toimingud lõike 1 punktis c osutatud andmete võtmiseks, võtab ta arvesse järgmisi elemente:

- a) omariskid ja ohjeriskid;
- b) analüütiliste menetluste tulemused;
- c) nõue, et tõendaja esitab arvamuse piisava kindlusega;
- d) olulisuse tase;
- e) üksiku andmemelemendi mõju olulisus kogu andmekogumi suhtes.

4. Tõendaja koostab ja rakendab tõendamiskava nii, et tõendamisrisk on vähendatud vastuvõetava tasemeni piisava kindluse andmiseks selle kohta, et käitaja või õhusõiduki käitaja aruandes ei esine olulisi väärkajastamisi.

5. Kui tõendaja leiab lisariske, mida on vaja vähendada, või juhul kui tegelikke riske on algselt eeldatud vähem, ajakohastab ta tõendamise jooksul riskianalüüsi ja tõendamiskava ning kohandab tõendamistoiminguid.

Artikkel 14

Tõendamistoimingud

Tõendaja rakendab tõendamiskava ja kontrollib riskianalüüsi põhjal pädeva asutuse kinnitatud seirekava rakendamist.

Selleks viib tõendaja läbi vähemalt põhjaliku testimise, mis koosneb analüütilistest menetlustest, andmete tõendamisest ja seiremetoodika kontrollimisest, ning kontrollib järgmist:

- a) andmete liikumine ja andmevoos kasutatavad süsteemid, sealhulgas infotehnoloogiasüsteemid;
- b) kas käitaja või õhusõiduki käitaja ohjemeetmed on nõuete kohaselt dokumenteeritud, rakendatud, hallatud ja tulemuslikud omariskide vähendamiseks;
- c) kas seirekavas loetletud menetlused on tulemuslikud omariskide ja ohjeriskide vähendamiseks ja kas menetlused on rakendatud, piisavalt dokumenteeritud ja nõuetekohaselt hallatud.

Teise lõigu punkti a kohaldamisel jälgib tõendaja andmevoogu, järgides andmete liikumise järjestust ja vastasmõju lähteandmetest kuni käitaja või õhusõiduki käitaja aruande koostamiseni.

Artikkel 15

Analüütilised menetlused

1. Kui omarisk, ohjerisk ja käitaja või õhusõiduki käitaja ohjemeetmete laad vajavad analüütilisi menetlusi, kasutab tõendaja neid andmete usutavuse ja täielikkuse hindamisel.

2. Lõikes 1 osutatud analüütiliste menetluste läbiviimisel, hindab tõendaja esitatud andmeid, et määrata kindlaks potentsiaalsed riskivaldkonnad ning seejärel valideerida ja kohandada kavandatud tõendamistoimingud. Tõendaja teeb vähemalt järgmist:

- a) hindab kõikumiste ja suundumuste tõenäosust aja jooksul või võrreldavate elementide vahel;
- b) tuvastab vahetud võõrväärtused, ootamatud andmed ja andmelüngad.

3. Kui tõendaja kohaldab lõikes 1 osutatud analüütilisi menetlusi, viib ta läbi järgmised menetlused:

- a) koondandmeid käsitlevad esialgsed analüütilised menetlused enne artiklis 14 osutatud toimingute läbiviimist, et mõista esitatud andmete laadi, keerukust ja tähtsust;

- b) koondandmeid ja nende aluseks olevaid andmepunkte käsitlevad üksikasjalikud analüütilised menetlused, et tuvastada potentsiaalsed struktuurised vead ja vahetud väärtused;
- c) koondandmeid käsitlevad lõplikud analüütilised menetlused tagamaks, et kõik töendamisprotsessi jooksul tuvastatud vead on õigesti parandatud.
4. Kui töendaja tuvastab väärtusi, kõikumisi, suundumusi, andmelüki või andmeid, mis ei ole muu asjakohase teabega kooskõlas või mis märkimisväärselt erinevad eeldatud kogustest või määradest, küsib töendaja käitajalt või õhusõiduki käitajalt selgitusi ning neid toetavat täiendavat asjakohast töendusmaterjali.

Esitatud selgituste ja täiendava töendusmaterjali põhjal hindab töendaja mõju töendamiskavale ja vajalikele töendamistoimingutele.

Artikkel 16

Andmete töendamine

1. Töendaja töendab käitaja või õhusõiduki käitaja aruandes esitatud andmeid ning testib andmeid üksikasjalikult, sealhulgas jälgib neid tagasi algallikatest saadud andmeteni, teostab andmete ristkontrolli väliste andmeallikatega, viib läbi võrdlusi, kontrollib läviväärtusi seoses nõuetekohaste andmetega ning teostab ümberarvutusi.

2. Osana lõikes 1 osutatud andmete töendamisest ja võttes arvesse kinnitatud seirekava, sealhulgas kavas kirjeldatud menetlusi, kontrollib töendaja järgmist:

- a) käitaja heitearuande töendamisel – käitise piirid;
- b) käitaja heitearuande töendamisel – lähtevood ja heiteallikaid käsitlevate andmete täielikkus, nagu on kirjeldatud pädeva asutuse kinnitatud seirekavas;
- c) õhusõiduki käitaja heite- ja tonnkilomeetriaruande töendamisel – selliseid lende käsitlevate andmete täielikkus, mis kuuluvad selliste direktiivi 2003/87/EÜ I lisas loetletud lennutegevuste hulka, mille eest vastutab õhusõiduki käitaja, ning vastavalt ka heite- ja tonnkilomeetriandmete täielikkus;
- d) õhusõiduki käitaja heite- ja tonnkilomeetriaruande töendamisel – kooskõla aruandes esitatud andmete ning massi ja bilanssi käsitlevate dokumentide vahel;

- e) õhusõiduki käitaja heitearuande töendamisel – kooskõla lennutegevust sooritava õhusõiduki kogukütusekulu käsitlevate andmete ja selle õhusõiduki jaoks ostetud või muul viisil tarnitud kütust käsitlevate andmete vahel;
- f) käitaja või õhusõiduki käitaja aruandes esitatud koondandmete kooskõla lähteandmetega;
- g) kui käitaja kasutas määruse (EL) nr 601/2012 artikli 21 lõikes 1 osutatud meetodil põhinevat mõõtmist – mõõdetud väärtused, kasutades käitaja poolt vastavalt kõnealuse määruse artiklile 46 tehtud arvutuste tulemusi;
- h) andmete usaldusvärsus ja täpsus.

3. Lõike 2 punktis c osutatud lendude täielikkuse kontrollimiseks kasutab töendaja õhusõiduki käitaja lennuliikluse andmeid, sealhulgas andmeid, mis on kogutud Eurocontrolist või muudest asjakohastest organisatsioonidest, kes võivad töödelda sellist lennuliikluse teavet nagu on kättesaadav Eurocontrolile.

Artikkel 17

Seiremetoodika õige kohaldamise töendamine

1. Töendaja kontrollib pädeva asutuse poolt seirekavas kinnitatud seiremetoodika, sealhulgas selle konkreetsete üksikasjade nõuetekohast rakendamist.

2. Käitaja heitearuande töendamisel kontrollib töendaja määruse (EL) nr 601/2012 artiklis 33 osutatud ning pädeva asutuse poolt kinnitatud proovivõtukava nõuetekohast kohaldamist ja rakendamist.

3. Kui CO₂ on üle kantud kooskõlas määruse (EL) nr 601/2012 artiklitega 48 ja 49 ning ülekantud CO₂ kogust on mõõtnud nii ülekandev kui ka vastuvõttev käitis, kontrollib töendaja, kas mõlemas käitis mõõdetud väärtuste erinevusi saab selgitada mõõtesüsteemidega seotud mõõtemääramatusega ja kas mõlema käitise heitearuandes on kasutatud mõõdetud väärtuste õiget aritmeetilist keskmist.

Kui kummaski käitis mõõdetud väärtuste erinevusi ei saa selgitada mõõtesüsteemidega seotud mõõtemääramatusega, siis kontrollib töendaja, kas mõõdetud väärtuste erinevuste ühtlustamiseks tehti korrigeerimisi, kas need korrigeerimised olid konservatiivsed ja kas pädev asutus on kõnealused korrigeerimised kinnitanud.

4. Kui määruse (EL) nr 601/2012 artikli 12 lõike 3 kohaselt peavad käitajad lisama seirekavasse täiendavaid elemente, mis on vajalikud komisjoni otsuse 2011/278/EL⁽¹⁾ artikli 24 lõike 1 nõuete täitmiseks, kontrollib tõendaja määruse (EL) nr 601/2012 artikli 12 lõikes 3 osutatud menetluste nõuetekohast kohaldamist ja rakendamist. Seda tehes kontrollib tõendaja samuti, kas käitaja on esitanud pädevale asutusele aruandlusperioodi 31. detsembriks teabe kõigi kavandatud või elluviitud muudatuste kohta seoses käitise võimsuse, tootmistaseme ja käitamisega.

Artikkel 18

Puuduvate andmete täiendamiseks kasutatud meetodite tõendamine

1. Kui pädeva asutuse kinnitatud seirekavas ettenähtud meetodeid on kasutatud puuduvate andmete täiendamiseks vastavalt määruse (EL) nr 601/2012 artiklile 65, kontrollib tõendaja, kas kasutatud meetodid olid konkreetse olukorras sobivad ja kas neid kohaldati õigesti.

Kui käitaja või õhusõiduki käitaja on saanud pädevalt asutuselt kinnituse, et ta võib kooskõlas määruse (EL) nr 601/2012 artikliga 65 kasutada muid kui esimeses lõigus osutatud meetodeid, kontrollib tõendaja, kas heakskiidetud meetodit on õigesti kohaldatud ja kas see on nõuetekohaselt dokumenteeritud.

Kui käitaja või õhusõiduki käitaja ei saa pädeva asutuse heakskiitu õigel ajal, kontrollib tõendaja, kas käitaja või õhusõiduki käitaja kasutatud meetod puuduvate andmete täiendamiseks tagab, et heitkoguseid ei ole alahinnatud ja et see meetod ei vii oluliste väärkajastamisteni.

2. Tõendaja kontrollib, kas käitaja või õhusõiduki käitaja rakendatud ohjemeetmed määruse (EL) nr 601/2012 artikli 65 lõikes 1 osutatud andmete puudumise vältimiseks on tulemuslikud.

Artikkel 19

Mõõtemääramatuse hindamine

1. Kui määruuses (EL) nr 601/2012 nõutakse, et käitaja näitaks tegevusandmete ja arvutustegurite mõõtemääramatuse läviväärtuste järgimist, kinnitab tõendaja mõõtemääramatuse taseme arvutamisel kasutatud teabe paikapidavust, nagu on sätestatud kinnitatud seirekavas.

2. Kui käitaja rakendab määruse (EL) nr 601/2012 artiklis 22 osutatud seiremetoodikat, mis ei põhine määramistasanditel, kontrollib tõendaja järgmist:

a) kas käitaja on mõõtemääramatust hinnanud ja kvantifitseerinud, millega näidatakse, et määruse (EL) nr 601/2012 artikli 22 punkti c kohane kasvahoonegaaside heite aastata-

seme nõutav üldine mõõtemääramatuse läviväärtus on saavutatud;

b) kas mõõtemääramatuse hindamiseks ja kvantifitseerimiseks kasutatud teave on kehtiv;

c) kas mõõtemääramatuse hindamiseks ja kvantifitseerimiseks kasutatud üldine meetod on kooskõlas kõnealuse määruse artikli 22 punktiga b;

d) kas on esitatud tõendusmaterjal, et kõnealuse määruse artikli 22 punktis a osutatud seiremeetodite tingimused on täidetud.

3. Kui määruse (EL) nr 601/2012 kohaselt nõutakse, et õhusõiduki käitaja näitaks, et nõutavat mõõtemääramatuse taset ei ole ületatud, kontrollib tõendaja selle teabe kehtivust, mida kasutati näitamaks, et pädeva asutuse kinnitatud seirekavas esitatud kohaldatavaid mõõtemääramatuse tasemeid ei ole ületatud.

Artikkel 20

Andmevõtt

1. Kui tõendaja kontrollib artikli 14 punktides b ja c osutatud ohjemeetmete ja menetluste vastavust või teostab artiklites 15 ja 16 osutatud kontrollid, võib ta kasutada käitisele või õhusõiduki käitajale eriomaseid andmevõtumeetodeid, kui andmevõtt on riskialüüsi põhjal põhjendatud.

2. Kui tõendaja tuvastab andmevõtu käigus mittevastavuse või väärkajastamise, nõuab tõendaja, et käitaja või õhusõiduki käitaja selgitaks mittevastavuse või väärkajastamise peamisi põhjusi, et hinnata mittevastavuse või väärkajastamise mõju esitatud andmetele. Kõnealuse hindamise tulemuste põhjal määrab tõendaja kindlaks, kas täiendavad tõendamistoimingud on vajalikud, kas andmevõtu ulatust on vaja suurendada ja missugust andmekogumi osa peab käitaja või õhusõiduki käitaja parandama.

3. Tõendaja dokumenteerib artiklites 14, 15, 16 ja 17 osutatud kontrollide tulemused ning täiendavate andmevõttude üksikasjad tõendamise sisedokumentides.

Artikkel 21

Tegevuskohtade külastus

1. Tõendaja külastab tõendamisprotsessi jooksul sobival ajal üks või mitu korda tegevuskohta, et hinnata mõõteseadmete ja seiresüsteemide tööd, viia läbi küsitlusi, teostada käesolevas peatükis nõutavaid toiminguid ning koguda piisavat teavet ja tõendusmaterjali, mis võimaldab tõendajal otsustada, kas käitaja või õhusõiduki käitaja aruandes esineb olulisi väärkajastamisi või mitte.

⁽¹⁾ ELT L 130, 17.5.2011, lk 1.

2. Käitaja või õhusõiduki käitaja tagab tõendajale juurdepääsu oma tegevuskohtadesse.

3. Käitaja heitearuande tõendamisel külastab tõendaja tegevuskohta ka selleks, et hinnata käitise piire ning lähtevoogusid ja heiteallikaid käsitlevate andmete täielikkust.

4. Käitaja heitearuande tõendamisel otsustab tõendaja riskianalüüsi põhjal, kas täiendavate tegevuskohtade külastused on vajalikud ning kas andmete liikumise ja ohjemeetmete olulisi osi täidetakse muudes asukohtades, nagu näiteks ettevõtte peakontor ja muud eemalasuvad kontorid.

Artikkel 22

Väärkajastamiste ja mittevastavuste käsitlemine

1. Kui tõendaja on tõendamise jooksul tuvastanud väärkajastamisi või mittevastavusi, teavitab ta sellest õigeaegselt käitajat või õhusõiduki käitajat ja nõuab asjaomaste paranduste tegemist.

Käitaja või õhusõiduki käitaja parandab iga väärkajastamise ja mittevastavuse, millest talle teatati.

2. Tõendaja dokumenteerib kõik väärkajastamised ja mittevastavused, mis käitaja või õhusõiduki käitaja on tõendamise jooksul parandanud, tõendamise sisedokumentides ja märgib need kui lahendatud väärkajastamised ja mittevastavused.

3. Kui käitaja või õhusõiduki käitaja ei ole enne tõendamisaruande väljaandmist parandanud väärkajastamisi või mittevastavusi, millest tõendaja on talle lõike 1 kohaselt teatanud, palub tõendaja käitajal või õhusõiduki käitajal selgitada mittevastavuse või väärkajastamise peamisi põhjusi, et hinnata mittevastavuste või väärkajastamiste mõju esitatud andmetele.

Tõendaja määrab kindlaks, kas parandamata väärkajastamistel, üksikult või koos muude väärkajastamistega, on oluline mõju esitatud heite või tonnkilomeetrite koondandmetele. Väärkajastamiste olulisuse hindamisel võtab tõendaja arvesse väärkajastamise ulatust ja laadi ning lisaks ka nende ilmumise konkreetseid asjaolusid.

Tõendaja hindab, kas parandamata mittevastavustel, üksikult või koos muude väärkajastamistega, on mõju esitatud andmetele ja kas see viib oluliste väärkajastamiseni.

Tõendaja võib pidada väärkajastamisi olulisteks isegi siis, kui need väärkajastamised, üksikuna või koos muude väärkajastamistega, jäävad allapoole artiklis 23 sätestatud olulisuse taset, kui see on põhjendatud väärkajastamiste ulatust ja laadi ning nende ilmumise konkreetseid asjaolusid arvestades.

Artikkel 23

Olulisuse tase

1. Olulisuse tase on 5 % tõendataval aruandlusperioodil teatatud koguheitest järgmiste käitiste puhul:

- a) määruse (EL) nr 601/2012 artikli 19 lõike 2 punktis a osutatud A-kategooria käitised ja kõnealuse määruse artikli 19 lõike 2 punktis b osutatud B-kategooria käitised;
- b) õhusõiduki käitajad, kelle aastaheide on kuni 500 kilotonni fossiilset CO₂.

2. Olulisuse tase on 2 % tõendataval aruandlusperioodil teatatud koguheitest järgmiste käitiste puhul:

- a) määruse (EL) nr 601/2012 artikli 19 lõike 2 punktis c osutatud C-kategooria käitised;
- b) õhusõiduki käitajad, kelle aastaheide on enam kui 500 kilotonni fossiilset CO₂.

3. Õhusõiduki käitajate tonnkilomeetriaruannete tõendamisel on olulisuse tase 5 % tõendataval aruandlusperioodil esitatud tonnkilomeetriandmetest kokku.

Artikkel 24

Leidude baasil tehtud järeldused

Tõendamist läbi viies ja tõendamise jooksul hangitud teavet kontrollides, teeb tõendaja järgmist:

- a) kontrollib käitajalt või õhusõiduki käitajalt saadud lõplike andmeid, sealhulgas neid, mida on tõendamise jooksul saadud teabe põhjal korrigeeritud;
- b) vaatab läbi käitaja või õhusõiduki käitaja põhjendused erinevuste kohta lõplike andmete ja eelnevalt esitatud andmete vahel;
- c) vaatab läbi hindamise tulemuse, et kindlaks määrata, kas pädeva asutuse kinnitatud seirekava ja selle kirjeldatud menetlused on õigesti rakendatud;
- d) hindab, kas tõendamisrisk on piisavalt väike, et tagada piisav kindlus;

- e) tagab, et kogutud on piisavalt tõendusmaterjali, et esitada piisava kindlusega arvamus selle kohta, et aruandes ei esine märkimisväärseid väärkajastamisi;
- f) tagab, et tõendamisprotsess on täielikult dokumenteeritud tõendamise sisedokumentides ja et tõendamisaruande saab esitada lõpliku otsuse.

Artikkel 25

Sõltumatu ülevaatus

1. Enne tõendamisaruande väljaandmist edastab tõendaja tõendamise sisedokumentid ja tõendamisaruande sõltumatu ülevaatajale.
2. Sõltumatu ülevaataja ei tohi olla teostanud ühtegi neist tõendamistoiminguid, mida ta üle vaatab.
3. Sõltumatu ülevaatamine hõlmab kogu käesolevas peatükis kirjeldatud ja tõendamise sisedokumentidesse märgitud tõendamisprotsessi.

Sõltumatu ülevaataja teostab ülevaatus, millega tagatakse, et tõendamisprotsess on viidud läbi kooskõlas käesoleva määrusega, et artiklis 40 osutatud tõendamistoimingute menetlused on õigesti läbi viidud, ning et on kohaldatud nõuetekohast kutsealast hoolivust ja hinnangu andmist.

Sõltumatu ülevaataja hindab ka seda, kas kogutud tõendusmaterjal on piisav selleks, et tõendaja võiks tõendamisaruande piisava kindlusega välja anda.

4. Kui ilmnevad asjaolud, mille tõttu tuleb tõendamisaruanne pärast ülevaatus muuta, vaatab sõltumatu ülevaataja üle ka need muudatused ja vastava tõendusmaterjali.
5. Tõendaja volitab nõuetekohaselt isiku, kes kinnitab tõendamisaruande, mis põhineb sõltumatu ülevaataja järeldustel ja tõendamise sisedokumentides esitatud tõendusmaterjalil.

Artikkel 26

Tõendamise sisedokumentid

1. Tõendaja valmistab ette ja koostab tõendamise sisedokumentid, mis sisaldavad vähemalt järgmist:
- a) teostatud tõendamistoimingute tulemused;
- b) strateegiline analüüs, riskianalüüs ja tõendamiskava;
- c) tõendaja arvamust toetav piisav teave, sealhulgas nende otsuste põhjendused, mis on tehtud selle kohta, kas tuvastatud väärkajastamistel on või ei ole oluline mõju esitatud heite- või tonnkilomeetriandmetele.

2. Lõikes 1 osutatud tõendamise sisedokumentid koostatakse nii, et artiklis 25 osutatud sõltumatu ülevaataja ja riiklik akrediteerimisasutus saaksid hinnata, kas tõendamine on tehtud käesoleva määruse kohaselt.

Tõendaja lisab pärast tõendamisaruande artikli 25 lõike 5 kohast kinnitamist sõltumatu ülevaatus tulemused tõendamise sisedokumentidesse.

3. Tõendaja tagab pädevale asutusele taotluse korral juurdepääsu tõendamise sisedokumentidele, et hõlbustada pädeva asutuse läbiviidavat tõendamise hindamist.

Artikkel 27

Tõendamisaruanne

1. Tõendaja annab tõendamise jooksul kogutud teabe põhjal käitajale või õhusõiduki käitajale välja tõendamisaruande iga tõendatud heite- või tonnkilomeetriaruande kohta. Tõendamisaruanne sisaldab vähemalt ühte tulemust järgmistest:

- a) tõendatud aruanne on tunnistanud rahuldavaks;
- b) käitaja või õhusõiduki käitaja aruanne sisaldab olulisi väärkajastamisi, mida ei parandatud enne tõendamisaruande väljaandmist;
- c) tõendamise ulatus on artikli 28 kohaselt liiga piiratud ja tõendaja ei saanud hankida piisavat tõendusmaterjali, et anda välja piisava kindlusega arvamus selle kohta, et aruandes ei esine märkimisväärseid väärkajastamisi;
- d) mittevastavused üksikult või koos muude mittevastavustega ei anna piisavat selgust ja ei luba tõendajal piisava kindlusega väita, et käitaja või õhusõiduki käitaja aruandes ei esine märkimisväärseid väärkajastamisi.

Esimese lõike punkti a kohaldamisel võib käitaja või õhusõiduki käitaja aruanne tunnistada rahuldavaks üksnes juhul, kui käitaja või õhusõiduki käitaja aruandes ei esine olulisi väärkajastamisi.

2. Käitaja või õhusõiduki käitaja esitab pädevale asutusele tõendamisaruande koos käitaja või õhusõiduki käitaja asjaomase aruandega.

3. Tõendamisaruanne sisaldab vähemalt järgmisi elemente:

- a) selle käitaja või õhusõiduki käitaja nimi, kelle aruannet tõendati;

- b) tõendamise eesmärgid;
- c) tõendamise ulatus;
- d) viide käitaja või õhusõiduki käitaja aruandele, mida tõendati;
- e) kriteeriumid, mida kasutati käitaja või õhusõiduki käitaja aruande tõendamiseks, sealhulgas vajaduse korral luba ja pädeva asutuse kinnitatud seirekava versioonid ning iga seirekava kehtivusaeg;
- f) heite või tonnkilomeetrite koondandmed direktiivi 2003/87/EÜ I lisas osutatud tegevusala kohta ja käitise või õhusõiduki käitaja kohta;
- g) tõendamisele kuulunud aruandlusperiood;
- h) käitaja või õhusõiduki käitaja, pädeva asutuse ja tõendaja vastutusala;
- i) tõendaja arvamus;
- j) kõigi selliste tuvastatud väärkajastamiste ja mittevastavuste kirjeldus, mida ei parandatud enne tõendamisaruanne väljandmist;
- k) tegevuskohtade külastuste kuupäevad ja seda läbi viinud isikute nimed;
- l) teave selle kohta, kas mõnest tegevuskoha külastusest loobuti, ning selle põhjused;
- m) kõik tõendamise jooksul ilmsiks tulnud mittevastavused määrusele (EL) nr 601/2012;
- n) kui puuduvate andmete täiendamiseks valitud meetodile ei saadud õigel ajal pädeva asutuse heakskiitu vastavalt artikli 18 lõikele 1, siis kinnitus selle kohta, kas kasutatud meetod on konservatiivne ja kas see viib või ei vii oluliste väärkajastamiseni;
- o) kui tõendaja on täheldanud muutusi käitise võimsuses, tegevuse tasemes ja käitamises, mis võivad mõjutada käitisele saastekvootide eraldamist ja millest ei ole pädevale asutusele aruandlusperioodi 31. detsembriks kooskõlas otsuse 2011/278/EL artikli 24 lõikega 1 teatatud, siis nende muutuste kirjeldus ja asjakohased märkused;
- p) vajaduse korral soovitusel parandusteks;
- q) käitaja või õhusõiduki käitaja aruande tõendamise kaasatud ELi HKS-i juhtaudiitori, sõltumatu ülevaataja ja vajaduse korral ELi HKS-i audiitori ja tehnilise eksperdi nimed;
- r) kuupäev ja tõendaja nimel volitatud isiku allkiri ja nimi.
4. Tõendaja kirjeldab tõendamisaruanDES väärkajastamisi ja mittevastavusi piisava üksikasjalikkusega, et käitaja või õhusõiduki käitaja ning lisaks ka pädev asutus mõistaksid järgmist:
- a) väärkajastamise või mittevastavuse ulatus ja laad;
- b) miks väärkajastamisel on oluline mõju või mitte;
- c) millisele elemendile väärkajastamine käitaja või õhusõiduki käitaja aruandes või millisele elemendile mittevastavus seirekavas viitab.
5. Kui liikmesriik nõuab, et tõendaja esitaks tõendamisprotsessi kohta teavet lisaks lõikes 3 kirjeldatud elementidele ning see teave ei ole vajalik tõendaja arvamusel mõistmiseks, võib käitaja või õhusõiduki käitaja tõhususe kaalutlustel esitada selle täiendava teabe pädevale asutusele tõendamisaruandest eraldi mingil muul kuupäeval, ent mitte hiljem kui sama aasta 15. mail.

Artikkel 28

Ulatuse piiramine

Tõendaja võib otsustada, et artikli 27 lõike 1 punktis c osutatud tõendamise ulatus on liiga piiratud mis tahes järgmise olukorra puhul:

- a) puuduvad andmed, mille tõttu tõendaja ei saa hankida nõutavat tõendusmaterjali, et vähendada tõendamisriski tasemeni, mis on vajalik piisava kindlustaseme tagamiseks;
- b) pädev asutus ei ole seirekava heaks kiitnud;
- c) seirekava ei ole piisavalt ulatuslik või selge, et tõendamise kohta otsus teha;
- d) käitajal või õhusõiduki käitajal ei ole õnnestunud teha kättesaadavaks piisavalt teavet, et tõendaja saaks tõendamise läbi viia.

*Artikkel 29***Parandamata ebaoluliste mittevastavuste käsitlemine**

1. Tõendaja hindab vajaduse korral, kas käitaja või õhusõiduki käitaja on parandanud määruse (EL) nr 601/2012 artikli 69 lõikes 4 osutatud nõuete kohaselt mittevastavused, millele on osutatud eelmise seireperioodiga seotud tõendamisaruanandes.

Kui käitaja või õhusõiduki käitaja ei ole nimetatud mittevastavusi vastavalt määruse (EL) nr 601/2012 artikli 69 lõikele 4 parandanud, kaalub tõendaja, kas see suurendab või võib suurendada väärkajastuste riski.

Tõendaja teatab tõendamisaruanandes, kas käitaja või õhusõiduki käitaja on kõnealused mittevastavused lahendanud.

2. Tõendaja märgib tõendamise sisedokumentidesse, millal ja kuidas on käitaja või õhusõiduki käitaja tuvastatud mittevastavused tõendamise jooksul lahendanud.

*Artikkel 30***Seire- ja aruandlusprotsessi täiustamine**

1. Kui tõendaja on tuvastanud valdkondi, mida saaks käitaja või õhusõiduki käitaja tegevuses seoses käesoleva lõike punktidega a kuni d täiustada, lisab ta tõendamisaruanandesse parendusettepanekud, mis on seotud käitaja või õhusõiduki käitaja tegevusega seoses kõnealuste punktidega:

- a) käitaja või õhusõiduki käitaja riskianalüüs;
- b) andmete liikumise ja ohjemeetmete arendamine, dokumenteerimine, rakendamine ja haldamine ning ohjesüsteemi hindamine;
- c) andmete liikumise ja ohjemeetmetega seotud menetluste arendamine, dokumenteerimine, rakendamine ja haldamine ning muud menetlused, mille käitaja või õhusõiduki käitaja peab määruse (EL) nr 601/2012 kohaselt kehtestama;
- d) heite- või tonnikilomeetriandmete seire ja aruandlus, sealhulgas seoses kõrgemate määramistasandite saavutamise, riskide vähendamise ja tõhusa seire ja aruandluse parandamisega.

2. Tõendamisaruanandes esitatud parandusettepanekutele järgneval aastal tõendamist tehes kontrollib tõendaja, kas ja mil viisil käitaja või õhusõiduki käitaja on parandusettepanekuid rakendanud.

Kui käitaja või õhusõiduki käitaja ei ole vastavaid ettepanekuid rakendanud või ei ole neid õigesti rakendanud, hindab tõendaja mõju, mis sellel on väärkajastamiste ja mittevastavuste riskile.

*Artikkel 31***Lihtsustatud tõendamine käitajale**

1. Erandina artikli 21 lõikest 1 ning juhul, kui pädev asutus selle kooskõlas käesoleva artikli teise lõiguga heaks kiidab, võib tõendaja otsustada, et käitistesse külastusi ei tehta, kui riskianalüüsi tulemused seda võimaldavad ja kui on kindlaks tehtud, et kõigile asjakohastele andmetele on tõendajal kaugjuurdepääs ning et komisjoni kehtestatud tingimused tegevuskoha külastusest loobumiseks on täidetud. Tõendaja teatab sellest põhjendamata viivitusega käitajale.

Käitaja esitab pädevale asutusele taotluse, milles ta palub pädeval asutusel tõendaja otsuse tegevuskoha külastusest loobumise kohta heaks kiita.

Pädev asutus otsustab käitaja taotluse põhjal, kas kiita tõendaja otsus tegevuskoha külastusest loobumise kohta heaks, võttes arvesse kõiki järgmisi elemente:

- a) tõendaja esitatud teave riskianalüüsi tulemuste kohta;
- b) teave selle kohta, et asjakohastele andmetele on kaugjuurdepääs;
- c) tõendusmaterjal selle kohta, et lõikes 3 kehtestatud nõuded ei ole kõnealuse käitise suhtes kohaldatavad;
- d) tõendusmaterjal selle kohta, et komisjoni kehtestatud tingimused tegevuskoha külastusest loobumiseks on täidetud.

2. Tegevuskoha külastusest loobumiseks ei ole vaja lõikes 1 osutatud pädeva asutuse heakskiitu määruse (EL) nr 601/2012 artikli 47 lõikes 2 osutatud vähese heitega käitiste puhul.

3. Tõendaja külastab tegevuskohta igal juhul, kui:

- a) tõendaja tõendab käitaja heitearuannet esimest korda;
- b) tõendaja ei ole külastanud tegevuskohta kahel aruandlusperioodil, mis eelnevad vahetult käesolevale aruandlusperioodile;

c) aruandlusperioodi jooksul on seirekavas tehtud märkimisväärseid muudatusi, sealhulgas neid, millele on osutatud määruse (EL) nr 601/2012 artikli 15 lõikes 3 või 4.

Artikkel 32

Lihtsustatud tõendamise õhusõiduki käitajale

1. Erandina käesoleva määruse artikli 21 lõikest 1 võib tõendaja otsustada loobuda tegevuskoha külastusest määruse (EL) nr 601/2012 artikli 54 lõikes 1 osutatud väikeheitetehitaja juurde, kui tõendaja on jõudnud riskianalüüsi põhjal järeldusele, et tal on kogu asjaomasele teabele kaugjuurdepääs.

2. Kui õhusõiduki käitaja kasutab kütusekulu määramiseks määruse (EL) nr 601/2012 artikli 54 lõikes 2 esitatud lihtsustatud vahendeid ning esitatud andmed on saadud neid vahendeid kasutades ja sõltumatult õhusõiduki käitaja esitatud andmetest, võib tõendaja riskianalüüsi põhjal käesoleva määruse artiklites 14, 16, artikli 17 lõikes 1 ja artikli 17 lõikes 2 ning artiklis 18 osutatud kontrolle mitte teostada.

Artikkel 33

Lihtsustatud tõendamiskavad

Kui tõendaja kasutab lihtsustatud tõendamiskava, säilitab ta selliste kavade kasutamise põhjendusi tõendamise sisedokumentides, sealhulgas tõendusmaterjali selle kohta, et lihtsustatud tõendamiskavade kasutamise tingimused on täidetud.

III PEATÜKK

TÕENDAJATELE ESITATAVAD NÕUDED

Artikkel 34

Sektoripõhine akrediteerimisulatus

Tõendaja annab tõendamisaruaande välja üksnes käitajale või õhusõiduki käitajale, kelle tegevusala kuulub selliste I lisas osutatud akrediteerimisulatusse, mille kohta on tõendajale antud akrediteering vastavalt määruse (EÜ) nr 765/2008 ja käesoleva määruse sätetele.

Artikkel 35

Jätkuva pädevuse protsess

1. Tõendaja kehtestab, dokumenteerib, rakendab ja haldab pädevusprotsessi selle tagamiseks, et kõik töötajad, kellele on usaldatud tõendamistegevuse läbiviimine, on pädevad neile määratud ülesandeid sooritama.

2. Lõikes 1 osutatud pädevusprotsessi osana määrab tõendaja kindlaks, dokumenteerib, rakendab ja haldab vähemalt järgmist:

a) üldised pädevuskriteeriumid kõigile tõendamistoiminguid teostavale töötajatele;

b) konkreedsed pädevuskriteeriumid tõendamistoiminguid teostava tõendaja iga ülesande jaoks, eelkõige ELi HKS-i auditiitorile, ELi HKS-i juhtauditiitorile, sõltumatule ülevaatajale ja tehnilisele eksperdile;

c) meetod, millega tagatakse kõigi tõendamistoiminguid läbiviivate töötajate jätkuv pädevus ja töötulemuste korrapärase hindamine;

d) protsess, millega tagatakse tõendamistoiminguid läbiviivate töötajate pidev koostamine;

e) protsess, millega hinnatakse, kas tõendamisülesanne kuulub tõendaja akrediteerimisulatusse ja kas tõendajal on pädevus, personal ja ressursid, mis on vajalikud tõendamisrühma valimiseks ja tõendamistoimingute edukaks lõpuleviimiseks nõutava ajavahemiku jooksul.

Esimese lõigu punktis b osutatud pädevuskriteeriumid on eriomased igale akrediteerimisulatusse, milles kõnealused isikud tõendamistoiminguid läbi viivad.

Kui tõendaja hindab töötajate pädevust esimese lõigu punkti c kohaselt, kasutab ta selleks punktides a ja b osutatud pädevuskriteeriume.

Esimese lõigu punktis e osutatud protsessi kuulub ka selle hindamine, kas tõendamisrühmal on olemas vajalik pädevus ja isikud tõendamistoimingute teostamiseks konkreetse käitaja või õhusõiduki käitaja jaoks.

Tõendaja töötab välja üldised ja konkreedsed pädevuskriteeriumid, mis on kooskõlas artikli 36 lõikes 4 ning artiklites 37, 38 ja 39 sätestatud kriteeriumidega.

3. Tõendaja kontrollib korrapärase ajavahemike järel kõigi tõendamistoiminguid teostavate töötajate tegevust, et veenduda kõnealuste töötajate jätkuvas pädevuses.

4. Tõendaja vaatab korrapärase ajavahemike järel üle lõikes 1 osutatud pädevusprotsessi, et tagada järgmine:

a) lõike 2 esimese lõigu punktides a ja b osutatud pädevuskriteeriumid töötatakse välja kooskõlas käesoleva määruse pädevusnõuetega;

b) käsitletakse kõiki küsimusi, mis võivad tekkida seoses üldiste ja konkreetsete pädevuskriteeriumide kehtestamisega vastavalt lõike 2 esimese lõigu punktile a ja b;

c) kõiki pädevusprotsessiga seotud nõudeid ajakohastatakse ja säilitatakse nõuetekohaselt.

5. Tõendajal on süsteem lõikes 1 osutatud pädevusprotsessis läbiviidud toimingute tulemuste üles märkimiseks.

6. Piisavalt pädev hindaja hindab ELi HKS-i audiitori ja ELi HKS-i juhtaudiitori pädevust ja töötulemusi.

Selleks et teha kindlaks, kas nimetatud audiitorid vastavad pädevuskriteeriumidele, jälgib pädev hindaja neid käitaja või õhusõiduki käitaja aruande tõendamise ajal vajaduse korral käitise või õhusõiduki käitaja tegevuskohas.

7. Kui mõnel töötajal ei õnnestu näidata, et ta vastab täielikult talle antud konkreetse ülesande täitmiseks vajalikele pädevuskriteeriumitele, määrab tõendaja kindlaks ja korraldab täiendava koolituse või juhendamise töö ning seirab kõnealust isikut, kuni viimane näitab tõendajat rahuldaval viisil, et ta vastab pädevuskriteeriumitele.

Artikkel 36

Tõendamisrühmad

1. Iga konkreetse tõendamisülesande jaoks paneb tõendaja kokku tõendamisrühma, kes on võimeline teostama II peatükis osutatud tõendamistoiminguid.

2. Tõendamisrühm koosneb vähemalt ühest ELi HKS-i juhtaudiitorist ning juhul, kui artikli 8 lõike 1 punktis e osutatud hindamise tulemused ja strateegiline analüüs seda nõuavad, ka vajalikust arvust ELi HKS-i audiitoritest ja tehnilistest ekspertidest.

3. Konkreetse tõendamisülesandega seotud tõendamistoimingute sõltumatuks ülevaatuks määrab tõendaja sõltumatu ülevaataja, kes ei kuulu tõendamisrühma.

4. Iga rühmaliige:

a) omab selget arusaama oma rollist tõendamisprotsessis;

b) on võimeline tulemuslikult suhtlema keeles, mis on nõutav tema konkreetsete ülesannete täitmiseks.

5. Tõendamisrühma kuulub vähemalt üks isik, kellel on tehniline pädevus ja arusaam, et hinnata konkreetseid tehnilisi seire- ja aruandlusaspekte, mis on seotud I lisa osutatud käitise või õhusõiduki käitaja tegevusaladega, ning üks isik, kes on võimeline tõhusalt suhtlema keeles, mis on nõutav käitaja või õhusõiduki käitaja aruande tõendamiseks liikmesriigis, kus tõendaja kõnealust tõendamist teostab.

6. Kui tõendamisrühm koosneb ühest isikust, peab kõnealune isik vastama kõigile ELi HKS-i audiitori ja ELi HKS-i juhtaudiitori pädevusnõuetele ning lõikes 4 ja 5 sätestatud nõuetele.

Artikkel 37

ELi HKS-i audiitori ja ELi HKS-i juhtaudiitori pädevusnõuded

1. ELi HKS-i audiitoril peab olema tõendamise läbiviimiseks vajalik pädevus. Selleks peab ELi HKS-i audiitoril olema vähemalt:

a) teadmised direktiivi 2003/87/EÜ, määruse (EL) nr 601/2012, käesoleva määruse, asjaomaste standardite ja muude asjakohaste õigusaktide, kohaldatavate suuniste ning selles liikmesriigis kehtestatud asjakohaste suuniste ja õigusaktide kohta, kus tõendaja tõendamist;

b) teadmised ja kogemused andmete ja teabe auditeerimise valdkonnas, sealhulgas seoses järgmisega:

i) andmete ja teabe auditeerimise meetodid, sealhulgas olulisuse taseme kohaldamine ja väärkajastamiste olulisuse hindamine;

ii) omariski ja ohjeriski analüüsimine;

iii) andmevõtumeetodid, mis on seotud andmevõtu ja ohjemeetmete kontrollimisega;

iv) andmete ja infosüsteemide, IT-süsteemide, andmete liikumise, ohjemeetmete, ohjesüsteemide ja ohjemeetmetega seotud menetluste hindamine.

c) võime teostada II peatükis nõutavaid toiminguid seoses käitaja või õhusõiduki käitaja aruande tõendamisega;

d) teadmised ja kogemused sektoripõhistes tehnilistes seire- ja aruandlusaspektides, mis on asjakohased seoses I lisa tegevusaladega, mille suhtes ELi HKS-i audiitor tõendamist läbi viib.

2. ELi HKSi juhtaudiitor vastab ELi HKSi audiitori pädevusnõuetele ning ta peab olema näidanud, et ta on pädev tõendamisrühma juhtima ja käesoleva määruse kohaste tõendamistoimingute läbiviimise eest vastutama.

Artikkel 38

Sõltumatu ülevaataja pädevusnõuded

1. Sõltumatul ülevaatajal on nõuetekohane volitus artikli 25 kohaseks tõendamisaruaude kavandi ja tõendamise sisedokumentide ülevaatamiseks.

2. Sõltumatu ülevaataja vastab artikli 37 lõikes 2 osutatud ELi HKSi juhtaudiitori pädevusnõuetele.

3. Sõltumatul ülevaatajal on vajalik pädevus esitatud teabe analüüsimiseks, et kinnitada teabe täielikkust ja terviklikkust, vaidlustada puuduvat või vastuolulist teavet ning kontrollida andmekogumise käiku selleks, et hinnata, kas tõendamise sisedokumendid on täielikud ja pakuvad piisavat teavet tõendamisaruaude kavandi toetamiseks.

Artikkel 39

Tehniliste ekspertide kasutamine

1. Tõendaja võib tõendamistoimingute läbiviimisel kasutada tehniliste ekspertide abi, et tagada teatavas küsimuses üksikasjalikud teadmised ja ametialane asjatundlikkus, mis on vajalik ELi HKSi audiitori ja ELi HKSi juhtaudiitori toetamiseks tõendamistoimingute läbiviimisel.

2. Kui sõltumatu ülevaataja ei ole pädev konkreetset küsimust ülevaatause käigus hindama, taotleb tõendaja tehnilise eksperdi abi.

3. Tehnilisel eksperdil on pädevus ja teadmised, mis on vajalikud ELi HKSi audiitori ja ELi HKSi juhtaudiitori või vajaduse korral sõltumatu ülevaataja tulemuslikuks toetamiseks konkreetsetes küsimustes, millega seoses tema teadmisi ja ametialast asjatundlikkust vajatakse. Lisaks on tehnilisel eksperdil piisavad teadmised artikli 37 lõike 1 punktides a, b ja c osutatud küsimustes.

4. Tehniline ekspert täidab konkreetseid ülesandeid sõltumatu ülevaataja või sellise ELi HKSi juhtaudiitori juhtimisel ja täielikul vastutusel, kelle tõendamisaruaude tehniline ekspert tegutseb.

Artikkel 40

Tõendamistoimingute menetlused

1. Tõendaja kehtestab, dokumenteerib, rakendab ja haldab ühte või enam II peatükis kirjeldatud tõendamistoimingute menetlust ning II lisas nõutud menetlusi ja protsesse. Kõnealuste menetluste ja protsesside kehtestamisel ja rakendamisel viib tõendaja toimingud läbi kooskõlas II lisas osutatud harmoneeritud standardiga.

2. Tõendaja kavandab, dokumenteerib, rakendab ja haldab kvaliteedijuhtimissüsteemi selleks, et tagada lõikes 1 osutatud menetluste ja protsesside pidev arendamine, rakendamine, parendamine ja ülevaatamine kooskõlas II lisas osutatud harmoneeritud standardiga.

Artikkel 41

Andmed ja teabe edastamine

1. Selleks et tõendada vastavust käesolevale määrusele, säilitab tõendaja andmed, sealhulgas andmed personali pädevuse ja erapooletuse kohta.

2. Tõendaja teeb käitajale või õhusõiduki käitajale ning muudele asjaomastele pooltele teabe korrapäraselt kättesaadavaks vastavalt II lisas osutatud harmoneeritud standardile.

3. Tõendaja tagab tõendamise käigus saadud teabe konfidentsaalsuse vastavalt II lisas osutatud harmoneeritud standardile.

Artikkel 42

Erapooletus ja sõltumatus

1. Tõendaja on tõendamistoimingute läbiviimisel käitajast või õhusõiduki käitajast sõltumatu ning erapooletu.

Seetõttu ei või tõendaja ja sama õigussubjekti mis tahes osa olla käitaja või õhusõiduki käitaja, käitaja või õhusõiduki käitaja omanik ega või olla nende omanduses ning samuti ei tohi tõendajal olla käitaja või õhusõiduki käitajaga suhteid, mis võiksid mõjutada tema sõltumatust ja erapooletust. Samuti on tõendaja sõltumatu asutusest, kes kauplevad saastekvootidega kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemis, mis on kehtestatud direktiivi 2003/87/EÜ artikliga 19.

2. Tõendaja on organiseeritud niisugusel viisil, mis tagab tema objektiivsuse, sõltumatuse ja erapooletuse. Käesoleva määruse kohaldamisel kohaldatakse asjaomaseid nõudeid, mis on sätestatud II lisas osutatud harmoneeritud standardis.

3. Tõendaja ei vii tõendamistoiminguid läbi käitaja või õhusõiduki käitaja jaoks, kellega seoses kaasneb vastuvõetamatu risk tõendaja erapooletusele või kes tekitab tõendaja jaoks huvide konflikti. Tõendaja ei kasuta käitaja või õhusõiduki käitaja aruande tõendamisel töötajaid ega lepingulisi töövõtjaid, kui sellega kaasneb tegelik või potentsiaalne huvide konflikt. Tõendaja tagab ka, et töötajate ja organisatsioonide tegevus ei mõjuta tõendamise konfidentsiaalsust, objektiivsust, sõltumatust ega erapooletust.

Esimese lõigu esimeses lauses osutatud vastuvõetamatu risk erapooletusele või huvide konflikt loetakse muu hulgas tekkinuks juhul, kui:

- a) tõendaja või sama õigussubjekti mis tahes osa pakub konsultatsiooniteenuseid pädeva asutuse kinnitatud seirekavas kirjeldatud seire- ja aruandlusprotsessi osa väljatöötamisel, sealhulgas seiremetoodika väljatöötamisel, käitaja või õhusõiduki käitaja aruande koostamisel ja seirekava koostamisel;
- b) tõendaja või sama õigussubjekti mis tahes osa pakub tehnilist abi heite- või tonnkilomeetriandmete seireks ja aruandluseks rakendatud süsteemi arendamiseks või haldamiseks.

4. Tõendaja ja käitaja või õhusõiduki käitaja vahelistes suhetes loetakse huvide konflikt tõendaja jaoks tekkinuks muu hulgas juhul, kui:

- a) suhe tõendaja ja käitaja või õhusõiduki käitaja vahel põhineb ühisomandil, ühisel juhtimisel, ühisel juhtkonnal või töötajatel, jagatavatel ressurssidel, ühistel rahalistel vahenditel ja ühistel lepingutel või turundusel;
- b) käitaja või õhusõiduki käitaja on saanud lõike 3 punktis a osutatud konsultatsiooni või kõnealuse lõike punktis b osutatud tehnilist abi konsulteerivalt asutuselt, tehnilise abi asutuselt või mõnelt muult organisatsioonilt, kel on suhted tõendajaga ja kes ohustavad tõendaja erapooletust.

Esimese lõigu punkti b kohaldamisel loetakse tõendaja erapooletust ohustatuks, kui suhted tõendaja ja konsulteeriva asutuse, tehnilise abi asutuse või mõne muu organisatsiooni vahel põhinevad ühisomandil, ühisel juhtimisel, ühisel juhtkonnal või töötajatel, jagatavatel ressurssidel, ühistel rahalistel vahenditel, ühistel lepingutel või turundusel ning ühisel komisjonitasu maksmisel või muudel uute klientide eest saadavatel ergutusvahenditel.

5. Tõendaja ei telli väljast tõendamisaruaande sõltumatut ülevaatus ega väljaandmist. Käesoleva määruse kohaldamisel täidab tõendaja muude tõendamistoimingute väljast tellimiseks asjaomaseid nõudeid, mis on sätestatud II lisas osutatud harmoneeritud standardis.

Esimese lõigu kohaldamisel ei peeta üksikisikutega lepingute sõlmimist tõendamistoimingute väljast tellimiseks juhul, kui tõendaja täidab kõnealuste isikutega lepingute sõlmimiseks asjaomaseid nõudeid, mis on sätestatud II lisas osutatud harmoneeritud standardis.

6. Tõendaja kehtestab, dokumenteerib, rakendab ja haldab protsessi, millega tagatakse tõendaja, tõendajaga sama õigussubjekti osade, lõikes 4 osutatud muude organisatsioonide ning kõigi tõendamisprotsessis osalevate töötajate ja lepinguliste töötajate jätkuv erapooletus ja sõltumatus. Kõnealune protsess sisaldab mehhanismi tõendaja erapooletuse ja sõltumatuse tagamiseks ning vastab asjaomastele nõuetele, mis on kehtestatud II lisas osutatud harmoneeritud standardis.

IV PEATÜKK

AKREDITEERIMINE

Artikkel 43

Akrediteerimine

Tõendaja, kes väljastab käitajale või õhusõiduki käitajale tõendamisaruaande, on akrediteeritud nende I lisas loetletud tegevusalade ulatuses, mille kohta tõendaja käitaja või õhusõiduki käitaja aruannet tõendab.

Artikkel 44

Akrediteerimise eesmärgid

Akrediteerimisprotsessi ja akrediteeritud tõendajate seire käigus hindab iga riiklik akrediteerimisasutus, kas tõendaja ja tema tõendamistoiminguid teostavad töötajad:

- a) on pädevad käitaja või õhusõiduki käitaja aruannete tõendamiseks kooskõlas käesoleva määrusega;
- b) teostavad käitaja või õhusõiduki käitaja aruannete tõendamist kooskõlas käesoleva määrusega;
- c) vastavad III peatüki nõuetele.

Artikkel 45

Akrediteerimistaotlus

1. Iga juriidiline isik või muu õigussubjekt võib taotleda akrediteerimist vastavalt määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 5 lõikele 1 ja käesoleva peatüki sätetele.

Taotlus sisaldab teavet, mis on nõutud vastavalt III lisas osutatud harmoneeritud standardile.

2. Lisaks käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teabele teeb taotleja enne artikli 44 kohase hindamise alustamist riiklikule akrediteerimisasutusele kättesaadavaks ka järgmise teabe:

- a) kogu teave, mida riiklik akrediteerimisasutus nõuab;
- b) menetlused ja teave seoses artikli 40 lõikes 1 osutatud protsessidega ja teave seoses artikli 40 lõikes 2 osutatud kvaliteedijuhtimissüsteemiga;
- c) artikli 35 lõike 2 punktides a ja b osutatud pädevuskriteeriumid, artiklis 35 osutatud pädevusprotsessi tulemused ning muud asjakohased dokumendid kõigi tõendamistoimingutesse kaasatud töötajate pädevuse kohta;
- d) teave artikli 42 lõikes 6 osutatud jätkuva erapooletuse ja sõltumatuse tagamise protsessi kohta, sealhulgas asjakohased andmed taotleja ja tema töötajate erapooletuse ja sõltumatuse kohta;
- e) teave tehniliste ekspertide ja võtmeisikute kohta, kes on kaasatud käitaja või õhusõiduki käitaja aruannete tõendamise;
- f) süsteem ja protsess vajalike tõendamise sisedokumentide tagamiseks;
- g) muud asjakohased artikli 41 lõikes 1 osutatud andmed.

Artikkel 46

Hindamise ettevalmistamine

1. Artiklis 44 osutatud hindamise ettevalmistamisel ja läbiviimisel võtab iga riiklik akrediteerimisasutus arvesse selle tegevusala keerukust, mille jaoks tõendaja akrediteerimist taotleb, ning artikli 40 lõikes 2 osutatud kvaliteedijuhtimise süsteemi keerukust, artikli 40 lõikes 1 osutatud menetlusi ja teavet protsesside kohta ning geograafilisi piirkondi, kus tõendaja tõendamist teostab või seda teha kavatseb.

2. Käesoleva määruse kohaldamisel täidab riiklik akrediteerimisasutus miinimumnõudeid, mis on kehtestatud III lisas osutatud harmoneeritud standardis.

Artikkel 47

Hindamine

1. Artiklis 57 osutatud hindamisrühm teeb artiklis 44 osutatud hindamise läbiviimiseks vähemalt järgmist:

- a) vaatab läbi kõik artiklis 45 osutatud asjakohased dokumendid ja andmed;

b) külastab taotleja tööruume, et vaadata läbi esinduslik valim tõendamise sisedokumentidest ja hinnata taotleja kvaliteedijuhtimise süsteemi ning artiklis 40 osutatud menetluste või protsesside rakendamist;

c) vaatleb esinduslikku hulka taotletud akrediteerimisulatusel ning käitaja või õhusõiduki käitaja aruande tõendamisel osaleva taotleja esindusliku hulga töötajate sooritust ja pädevust tagamaks, et töötajad tegutsevad kooskõlas käesoleva määrusega.

Nende toimingute läbiviimisel täidab hindamisrühm III lisas osutatud harmoneeritud standardis sätestatud nõudeid.

2. Hindamisrühm annab leidudest ja mittevastavustest taotlejale teada vastavalt III lisas osutatud harmoneeritud standardis sätestatud nõuetele ning palub taotlejal reageerida seoses talle teada antud leidude ja mittevastavustega kooskõlas nimetatud nõuetega.

3. Taotleja võtab parandusmeetmeid mis tahes talle lõike 2 kohaselt teada antud mittevastavuse korrigeerimiseks ja osutab oma vastuses seoses hindamisrühma töö tulemuste ja tuvastatud mittevastavustega meetmetele, mis on võetud või kavandatud võtta ajavahemiku jooksul, mille riiklik akrediteerimisasutus on tuvastatud mittevastavuste lahendamiseks määranud.

4. Riiklik akrediteerimisasutus vaatab taotleja poolt lõike 3 kohaselt esitatud vastused leidude ja mittevastavuste kohta läbi.

Kui riiklik akrediteerimisasutus leiab, et taotleja vastus on ebapiisav või ebaefektiivne, nõuab ta taotlejalt lisateavet või täiendavate meetmete võtmist. Lisaks võib riiklik akrediteerimisasutus nõuda tõendusmaterjali võetud meetmete tulemusliku rakendamise kohta või viia läbi järeelhindamise, et hinnata, kas parandusmeetmeid rakendatakse tulemuslikult.

Artikkel 48

Akrediteerimisotsus ja akrediteerimistunnistus

1. Kui riiklik akrediteerimisasutus valmistab akrediteerimist ette ja otsustab, kas taotlejale akrediteering anda, seda laiendada või uuendada, täidab ta III lisas osutatud harmoneeritud standardis sätestatud nõudeid.

2. Kui riiklik akrediteerimisasutus on otsustanud taotlejale akrediteeringu anda, seda laiendada või uuendada, annab ta selleks välja akrediteerimistunnistuse.

Akrediteerimistunnistus sisaldab vähemalt teavet, mis on nõutud III lisas osutatud harmoneeritud standardiga.

Akrediteerimistunnistus kehtib kuni viis aastat pärast seda kuupäeva, mil riiklik akrediteerimisasutus kõnealuse tunnistuse välja andis.

Artikkel 49

Järelevalve

1. Riiklik akrediteerimisasutus teostab igal aastal järelevalvet iga töendaja üle, kellele riiklik akrediteerimisasutus on akrediteerimistunnistuse välja andnud.

Järelevalve hõlmab vähemalt järgmist:

a) töendaja tööruumide külastus, et läbi viia artikli 47 lõike 1 punktis b osutatud toimingud;

b) esindusliku hulga töendaja personali töötulemuste ja pädevuse vaatlemine kooskõlas artikli 47 lõike 1 punktiga c.

2. Riiklik akrediteerimisasutus viib töendaja üle lõike 1 kohase järelevalve läbi esimest korda hiljemalt 12 kuud pärast seda kuupäeva, mil akrediteerimistunnistus kõnealusele töendajale välja anti.

3. Riiklik akrediteerimisasutus koostab vastavalt III lisas osutatud harmoneeritud standardis sätestatud nõuetele igale töendajale järelevalve kava nii, et oleks võimalik hinnata esinduslikku valimit akrediteerimisulatuselt.

4. Lõikes 1 osutatud järelevalve tulemuste põhjal otsustab riiklik akrediteerimisasutus, kas kinnitada akrediteeringu jätkamine.

5. Kui töendaja viib töendamist läbi mõnes muus liikmesriigis, võib kõnealuse töendaja akrediteerinud riiklik akrediteerimisasutus paluda järelevalvetoimingute teostamist enda nimel ja vastutusel selle liikmesriigi riiklikult akrediteerimisasutuselt, kus töendamist läbi viiakse.

Artikkel 50

Uuesti hindamine

1. Enne akrediteerimistunnistuse kehtivusaja möödumist hindab riiklik akrediteerimisasutus uuesti seda töendajat, kellele riiklik akrediteerimisasutus on akrediteerimistunnistuse välja andnud, et kindlaks määrata, kas kõnealuse akrediteerimistunnistuse kehtivust saab pikendada.

2. Riiklik akrediteerimisasutus koostab kava iga töendaja uuesti hindamiseks nii, et oleks võimalik hinnata esinduslikku valimit akrediteerimisulatuselt. Järelevalvet kavandades ja läbi

viies täidab riiklik akrediteerimisasutus III lisas osutatud harmoneeritud standardis sätestatud nõudeid.

Artikkel 51

Erakorraline hindamine

1. Riiklik akrediteerimisasutus võib läbi viia töendaja erakorralise hindamise mis tahes ajal tagamaks, et töendaja vastab käesolevas määruses kehtestatud nõuetele.

2. Et riiklik akrediteerimisasutus saaks hinnata erakorralise hindamise vajadust, teatab töendaja riiklikule akrediteerimisasutusele viivitamata kõigist tema staatuse või toimingutega seotud märkimisväärsetest muudatustest, mis on tema akrediteeringu seisukohalt olulised. Märkimisväärsed muudatused sisaldavad III lisas osutatud harmoneeritud standardis nimetatud muudatusi.

Artikkel 52

Akrediteerimisulatus laienev

Kui töendaja taotleb talle juba antud akrediteerimisulatus laienevdamist, võtab riiklik akrediteerimisasutus ette vajalikud toimingud, et kindlaks määrata, kas töendaja vastab taotletud akrediteerimisulatus laienevdamise osas artikli 44 nõuetele.

Artikkel 53

Haldusmeetmed

1. Riiklik akrediteerimisasutus võib töendaja akrediteeringu peatada, tühistada või akrediteerimisulatus kitsendada, kui töendaja ei täida käesoleva määruse nõudeid.

Riiklik akrediteerimisasutus peatab või tühistab töendaja akrediteeringu või kitsendab akrediteerimisulatus, kui töendaja seda taotleb.

Riiklik akrediteerimisasutus kehtestab, dokumenteerib, rakendab ja haldab protseduuri akrediteeringu peatamiseks, tühistamiseks ja akrediteerimisulatus kitsendamiseks.

2. Riiklik akrediteerimisasutus peatab töendaja akrediteeringu või kitsendab akrediteerimisulatus mis tahes järgmisel juhul:

a) töendaja on raskelt rikkunud käesoleva määruse nõudeid;

b) töendaja ei ole püsivalt ja korduvalt täitnud käesoleva määruse nõudeid;

c) töendaja on rikkunud muid riikliku akrediteerimisasutuse eritingimusi.

3. Riiklik akrediteerimisasutus tühistab akrediteeringu, kui:
- a) tõendajal ei ole õnnestunud likvideerida akrediteerimistunnistuse peatamise otsuse põhjusi;
 - b) tõendaja tippjuhtkonna liige on pettuses süüdi mõistetud;
 - c) tõendaja on esitanud sihilikult vale teavet.

4. Riikliku akrediteerimisasutuse otsust tõendaja akrediteering kooskõlas lõigetega 2 ja 3 peatada, tühistada või akrediteerimislulatust kitsendada on võimalik edasi kaevata.

Liikmesriigid kehtestavad kõnealuste apellatsioonide lahendamise korra.

5. Riikliku akrediteerimisasutuse otsus tõendaja akrediteering peatada, tühistada või akrediteerimislulatust kitsendada jõustub pärast tõendajale sellekohase teate esitamist.

Riiklik akrediteerimisasutus katkestab akrediteerimistunnistuse peatamise, kui ta on saanud teda rahuldava teabe ja on kindel, et tõendaja vastab käesoleva määruse nõuetele.

V PEATÜKK

AKREDITEERIMISASUTUSTELE ESITATAVAD NÕUDED HKSi TÕENDAJATE AKREDITEERIMISEKS

Artikkel 54

Riiklik akrediteerimisasutus

1. Käesoleva määruse kohase akrediteerimisega seotud ülesandeid täidavad määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 4 lõike 1 kohaselt määratud riiklikud akrediteerimisasutused.
2. Kui liikmesriik otsustab lubada füüsilisest isikust tõendajate sertifitseerimist vastavalt käesolevale määrusele, täidab kõnealuste tõendajate sertifitseerimisega seotud ülesandeid riiklik asutus, mis ei ole määruse (EÜ) 765/2008 artikli 4 lõikega 1 määratud riiklik akrediteerimisasutus.
3. Kui liikmesriik otsustab kasutada lõikes 2 sätestatud võimalust, tagab ta, et asjaomane riiklik asutus vastab käesoleva määruse nõuetele, sealhulgas artiklis 70 sätestatule, ning esitab määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 5 lõikega 2 nõutud dokumentaalsed tõendid.

4. Riiklik akrediteerimisasutus on kõnealuse määruse artikli 14 alusel tunnustatud asutuse liige.

5. Riiklik akrediteerimisasutus teostab akrediteerimist avaliku sektori tegevusena ja saab selleks liikmesriigi ametliku tunnustuse, kui akrediteerimist ei teosta otse avaliku sektori asutused.

6. Käesoleva määruse kohaldamisel täidab riiklik akrediteerimisasutus oma ülesandeid kooskõlas nõuetega, mis on sätestatud III lisas osutatud harmoneeritud standardis.

Artikkel 55

Piiriülene akrediteerimine

Kui liikmesriik leiab, et oma akrediteerimisasutuse loomine või teatavate akrediteerimisteenuste pakkumine direktiivi 2003/87/EÜ artikli 15 tähenduses ei ole majanduslikult otstarbekas, võib kõnealune liikmesriik pöörduda teise liikmesriigi akrediteerimisasutuse poole.

Asjaomane liikmesriik teavitab sellest viivitamatult komisjoni ja teisi liikmesriike.

Artikkel 56

Sõltumatus ja erapooletus

1. Riiklik akrediteerimisasutus organiseeritakse viisil, mis tagab selle täieliku sõltumatuse tõendajatest, keda ta hindab, ja erapooletuse tõendamistoimingute läbiviimisel.
2. Seepärast ei tee riiklik akrediteerimisasutus ühtegi toimingut ega paku ühtegi teenust, mida osutavad tõendajad, samuti ei paku ta konsultatsiooniteenuseid, ei oma tõendaja aktsiaid ega muid finants- või juhtimishuve seoses tõendajaga.
3. Ilma et see piiraks artikli 54 lõike 2 kohaldamist, on riikliku akrediteerimisasutuse struktuur, kohustused ja ülesanded selgesti eristatavad pädeva asutuse ja muude riiklike asutuste kohustustest ja ülesannetest.
4. Riiklik akrediteerimisasutus võtab vastu kõik tõendajate akrediteerimisega seotud lõplikud otsused.

Siiski võib riiklik akrediteerimisasutus sõlmida allhankelepinguid teatavate toimingute läbiviimiseks vastavalt III lisas osutatud harmoneeritud standardis sätestatud nõuetele.

*Artikkel 57***Hindamisrühm**

1. Riiklik akrediteerimisasutus määrab iga konkreetse hindamise jaoks hindamisrühma.
2. Hindamisrühma kuuluvad peaassessor vajaduse korral sobiv arv assessoreid või konkreetse akrediteerimisulatuses tehnilisi eksperte.

Hindamisrühma kuulub vähemalt üks isik, kellel on teadmised määruse (EL) nr 601/2012 kohastest kasvuhoonegaaside heite seire- ja aruandlusnõuetest, mis on olulised asjaomases akrediteerimisulatuses, ja pädevus ja arusaamine tõendamistoimingute hindamiseks kõnealusel ulatusel käitise või õhusõiduki käitaja puhul, ning vähemalt üks isik, kellel on teadmised asjakohastest riiklikest õigusnormidest ja juhistest.

*Artikkel 58***Assessorite pädevusnõuded**

1. Assessoril peab töendaja hindamiseks olema pädevus IV peatükis nõutud toimingute teostamiseks. Selleks peab assessor:
 - a) vastama nõuetele, mis on sätestatud määruse (EÜ) nr 765/2008 kohases harmoneeritud standardis, millele on osutatud III lisas;
 - b) omama teadmisi direktiivist 2003/87/EÜ, määrusest (EL) nr 601/2012, käesolevast määrusest, asjakohastest standarditest ja muudest asjakohastest õigusnormidest, samuti kohaldatavatest suunistest;
 - c) omama artikli 37 lõike 1 punkti b kohaseid andmete ja teabe auditeerimise teadmisi, mis on saadud koolitusel või isiku kaudu, kel on teadmised ja kogemus selliste andmete ja teabe auditeerimise alal.

2. Peaassessor vastab lõikes 1 osutatud pädevusnõuetele, ta peab olema näidanud oma pädevust hindamisrühma juhtimiseks ja vastutab hindamise läbiviimise eest kooskõlas käesoleva määrusega.

3. Sisemistel ülevaatajatel ja isikutel, kes teevad otsuseid seoses akrediteeringu andmise, laiendamise või uuendamisega on lisaks lõikes 1 osutatud pädevusnõuetele piisavad teadmised ja kogemused akrediteerimise hindamiseks.

*Artikkel 59***Tehnilised eksperdid**

1. Riiklik akrediteerimisasutus võib hindamisrühma kaasata tehnilised eksperdid, et tagada seoses konkreetse valdkonnaga

üksikasjalikud teadmised ja erialane asjatundlikkus, mida on vaja peaassessori või assessori toetamiseks hindamistoimingute läbiviimisel.

2. Tehnilisel eksperdil peab olema pädevus ja erialane asjatundlikkus, mis on nõutav peaassessori ja assessori tulemuslikuks toetamiseks seoses konkreetse valdkonnaga, kus tema teadmisi ja erialast asjatundlikkust vajatakse. Lisaks on tehnilisel eksperdil:

- a) teadmised direktiivist 2003/87/EÜ, määrusest (EL) nr 601/2012, käesolevast määrusest, asjakohastest standarditest ja muudest asjakohastest õigusnormidest, samuti kohaldatavatest suunistest;
- b) piisav arusaamine tõendamistoimingutest.

3. Tehniline ekspert täidab konkreetseid ülesandeid asjaomase hindamisrühma peaassessori juhtimisel ja täielikul vastutusel.

*Artikkel 60***Menetlused**

Riiklik akrediteerimisasutus vastab määruse (EÜ) nr 765/2008 artiklis 8 sätestatud nõuetele.

*Artikkel 61***Kaebused**

Kui riiklik akrediteerimisasutus on saanud pädevalt asutuselt, käitajalt või õhusõiduki käitajalt või muult huvitatud isikult kaebuse töendaja kohta, teeb riiklik akrediteerimisasutus mõistliku ajavahemiku jooksul järgmist:

- a) otsustab, kas kaebus on põhjendatud;
- b) tagab, et asjaomasele töendajale antakse võimalus esitada omapoolsed märkused;
- c) võtab asjakohased meetmed kaebuse käsitlemiseks;
- d) registreerib kaebuse ja võetud meetmed ja
- e) vastab kaebuse esitajale.

*Artikkel 62***Andmed ja dokumendid**

Riiklik akrediteerimisasutus säilitab andmed iga akrediteerimisprotsessis osaleva isiku kohta. Kõnealused andmed sisaldavad dokumente asjaomase kvalifikatsiooni, koolituse, kogemuste, erapooletuse ja pädevuse kohta, mis on vajalikud selleks, et näidata vastavust käesolevale määrusele.

Artikkel 63

Juurdepäas teabele ja konfidentsiaalsus

1. Riiklik akrediteerimisasutus teeb akrediteerimise käigus saadud teabe üldsusele korrapäraselt kättesaadavaks ja ajakohastab seda.

2. Riiklikul akrediteerimisasutusel on kehtestatud määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 8 punktis 4 osutatud asjakohane kord, et vajaduse korral tagada saadud teabe konfidentsiaalsus.

Artikkel 64

Vastastikune hindamine

1. Riiklikud akrediteerimisasutused kohustuvad teineteist vastastikku korrapäraselt hindama.

Vastastikust hindamist korraldab määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 14 kohaselt tunnustatud asutus.

2. Määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 14 kohaselt tunnustatud asutus rakendab asjakohaseid vastastikuse hindamise kriteeriume ning tulemuslikku ja sõltumatut vastastikuse hindamise protsessi, et hinnata, kas:

- a) vastastikusele hindamisele kuuluv riiklik akrediteerimisasutus on akrediteerimistoimingud läbi viinud kooskõlas IV peatükiga;
- b) vastastikusele hindamisele kuuluv riiklik akrediteerimisasutus vastab V peatükis kehtestatud nõuetele.

Vastastikuse hindamise kriteeriumid sisaldavad vastastikust hindamist teostavate hindajate ja hindamisrühmade pädevusnõudeid, mis on eriomased direktiiviga 2003/87/EÜ loodud kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemile.

3. Määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 14 kohaselt tunnustatud asutus avaldab riikliku akrediteerimisasutuse vastastikuse hindamise tulemused ja edastab need komisjonile, liikmesriikides riiklike akrediteerimisasutuste eest vastutavatele riigiasutustele ja liikmesriigi pädevale asutusele või artikli 69 lõikes 2 osutatud teabekeskusele.

4. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist ning juhul kui riiklik akrediteerimisasutus on edukalt läbinud vastastikuse hindamise, mille on korraldanud määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 14 kohaselt tunnustatud asutus enne käesoleva määruse jõustumist, vabastatakse kõnealune riiklik akrediteerimisasutus uuest vastastikusest hindamisest pärast käesoleva määruse jõustumist, kui ta suudab näidata vastavust käesolevale määrusele.

Selleks esitab asjaomane riiklik akrediteerimisasutus taotluse ja vajalikud dokumendid määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 14 kohaselt tunnustatud asutusele.

Määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 14 kohaselt tunnustatud asutus otsustab, kas tingimused vabastuse andmiseks on täidetud.

Vabastust kohaldatakse ajavahemikul, mis ei ületa kolme aastat alates kuupäevast, mil riiklikule akrediteerimisasutusele esitati teade otsuse kohta.

5. Selle riikliku asutuse usaldusvääruse tase, kellele on artikli 54 lõikega 2 antud selliste tõendajate sertifitseerimisega seotud ülesanded, kes on käesoleva määruse kohaselt füüsilised isikud, on sama kõrge kui nendel riiklikel akrediteerimisasutustel, kes on edukalt läbinud vastastikuse hindamise.

Selleks esitab asjaomane liikmesriik komisjonile ja teistele liikmesriikidele kõik asjaomased dokumentaalsed tõendid kohe pärast seda, kui ta on vastu võtnud otsuse, millega ta volitab riiklikku asutust sertifitseerimist läbi viima. Ükski riiklik ametiasutus ei teosta käesoleva määruse kohaldamisel tõendajate sertifitseerimist enne, kui asjaomane liikmesriik on esitanud kõnealused dokumentaalsed tõendid.

Asjaomane liikmesriik kontrollib korrapäraselt riikliku asutuse tööd, et tagada selle usaldusväärus eespool nimetatud tasemel, ning teatab sellest komisjonile.

Artikkel 65

Parandusmeetmed

1. Liikmesriigid teostavad korrapäraselt seiret oma riiklike akrediteerimisasutuste üle, et tagada nende jätkuv vastavus käesoleva määruse nõuetele, võttes arvesse artikli 64 kohaselt läbi viidud vastastikuse hindamise tulemusi.

2. Kui riiklik akrediteerimisasutus ei vasta käesoleva määrusega kehtestatud nõuetele või ei täida talle sellega pandud kohustusi, võtab asjaomane liikmesriik nõuetekohased parandusmeetmed või tagab selliste parandusmeetmete võtmise, ning teatab sellest komisjonile.

Artikkel 66

Tõendajate vastastikune tunnustamine

1. Liikmesriigid tunnustavad selliste riiklike akrediteerimisasutuste pakutavate teenuste samaväärsust, kes on vastastikuse hindamise edukalt läbinud. Liikmesriigid aktsepteerivad selliste tõendajate akrediteerimistunnistusi, kelle on akrediteerinud kõnealused riiklikud akrediteerimisasutused ja võtavad arvesse nende tõendajate õigust teostada tõendamist nende akrediteerimisulatuses

2. Kui riiklik akrediteerimisasutus ei ole läbinud täielikku vastastikuse hindamise protsessi enne 31. detsembrist 2014, aktsepteerivad liikmesriigid riikliku akrediteerimisasutuse akrediteeritud tõendajate akrediteerimistunnistusi juhul, kui määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 14 kohaselt tunnustatud asutus on alustanud kõnealuse riikliku akrediteerimisasutuse vastastikust hindamist ja ei ole tuvastanud ühtegi vastuolu kõnealuse riikliku akrediteerimisasutuse ja käesoleva määruse nõuete vahel.

3. Kui tõendajate sertifitseerimist teostab artikli 54 lõikes 2 osutatud riiklik asutus, aktsepteerib liikmesriik sellise asutuse poolt välja antud tunnistust ja võtab arvesse nende poolt sertifitseeritud tõendajate õigust teostada tõendamist nende akrediteerimisulatuses.

Artikkel 67

Osutatavate teenuste seire

Kui liikmesriik on direktiivi 2006/123/EÜ artikli 31 lõike 4 kohase inspekteerimise käigus teinud kindlaks, et tõendaja ei vasta käesoleva määruse nõuetele, teatab kõnealuse liikmesriigi pädev asutus või riiklik akrediteerimisasutus sellest kõnealuse tõendaja akrediteerinud riiklikule akrediteerimisasutusele.

Kõnealuse tõendaja akrediteerinud riiklik akrediteerimisasutus käsitleb teadet kaebusena käesoleva määruse artikli 61 tähenduses ja võtab asjakohased meetmed ning vastab pädevale asutusele või riiklikule akrediteerimisasutusele kooskõlas käesoleva määruse artikli 72 lõikega 2.

Artikkel 68

Elektroniline andmevahetus ja automaatsüsteemide kasutamine

1. Liikmesriigid võivad nõuda, et tõendajad kasutaksid tõendamisaruannete esitamisel elektronilisi vorme või erilisi failivorminguid kooskõlas määruse (EL) nr 601/2012 artikli 74 lõikega 1.

2. Standarditud elektroniliste vormide või failivormingute spetsifikatsioonid võidakse teha kättesaadavaks tõendamisaruande esitamiseks ja muus vormis teabevahetuseks käitaja, õhusõiduki käitaja, tõendaja, pädeva asutuse ja riikliku akrediteerimisasutuse vahel kooskõlas määruse (EL) nr 601/2012 artikli 74 lõikega 2.

VI PEATÜKK

TEABEVAHETUS

Artikkel 69

Teabevahetus ja teabekeskused

1. Liikmesriik kehtestab asjakohase teabe tõhusa vahetamise ja tulemusliku koostöö pädeva asutuse ja riikliku akrediteerimisasutuse või vajaduse korral sellise riikliku asutuse vahel, kelle ülesandeks on tõendajate sertifitseerimine.

2. Kui liikmesriik on direktiivi 2003/87/EÜ artikli 18 kohaselt määranud enam kui ühe pädeva asutuse, volitab ta ühte neist tegutsema teabekeskusena, et vahetada teavet, koordineerida lõikes 1 osutatud koostööd ja viia läbi käesolevas peatükis osutatud toiminguid.

Artikkel 70

Akrediteerimise tööprogramm ja tegevusaruanne

1. Riiklik akrediteerimisasutus teeb iga aasta 31. detsembriks iga liikmesriigi pädevale asutusele kättesaadavaks akrediteerimise tööprogrammi, mis sisaldab selliste tema poolt akrediteeritud tõendajate loetelu, kes on artikli 76 kohaselt teatanud, et nad kavatsevad hakata kõnealustes liikmesriikides tõendamisi läbi viima. Akrediteerimise tööprogramm sisaldab iga tõendaja kohta vähemalt järgmist teavet:

- tõendamise eeldatav aeg ja koht;
 - toimingud, mida riiklik akrediteerimisasutus on kõnealuse tõendaja jaoks ette näinud, eelkõige järelevalve ja uuesti hindamisega seotud toimingud;
 - kuupäevad, mil riiklikul akrediteerimisasutusel on kavas läbi viia vaatlusaudit tõendaja hindamiseks, sealhulgas vaatlusauditi käigus külastatavate käitajate või õhusõiduki käitajate aadressid ja kontaktandmed;
 - teave selle kohta, kas riiklik akrediteerimisasutus on taotlenud selle liikmesriigi riiklikult akrediteerimisasutuselt, kus tõendamist läbi viidi, järelevalvetoimingute teostamist.
2. Pärast akrediteerimise tööprogrammi esitamist lõike 1 kohaselt esitab pädev asutus riiklikule akrediteerimisasutusele kogu asjakohase teabe, sealhulgas teabe kõigi asjakohaste siseriiklike õigusaktide või suuniste kohta.

3. Riiklik akrediteerimisasutus teeb iga aasta 1. juuniks pädevale asutusele kättesaadavaks tegevusaruande. Tegevusaruanne sisaldab iga kõnealuse riikliku akrediteerimisasutuse poolt akrediteeritud tõendaja kohta vähemalt järgmist teavet:

- akrediteerimise üksikasjad nende tõendajate kohta, kelle riiklik akrediteerimisasutus akrediteeris esimest korda, sealhulgas kõnealuste tõendajate akrediteerimisulatus;
- kõik muudatused seoses kõnealuste tõendajate akrediteerimisulatusega;
- riikliku akrediteerimisasutuse poolt läbiviidud järelevalve- ja uuesti hindamise toimingute tulemuste kokkuvõtte;

- d) erakorraliste hindamiste tulemuste kokkuvõte, sealhulgas erakorraliste hindamiste algatamise põhjused;
- e) kõik tõendaja kohta esitatud kaebused alates viimasest tegevusaruandest ja riikliku akrediteerimisasutuse võetud meetmed.

Artikkel 71

Haldusmeetmetega seotud teabevahetus

Kui riiklik akrediteerimisasutus on määranud tõendajale artikli 53 kohased haldusmeetmed või kui akrediteeringu peatamine on katkestatud või apellatsiooni kohta tehtud otsusega on tühistatud riikliku akrediteerimisasutuse otsus artiklis 53 osutatud haldusmeetmete määramise kohta, teavitab riiklik akrediteerimisasutus viivitamata järgmisi osalisi:

- a) pädev asutus liikmesriigis, kus tõendaja on akrediteeritud;
- b) pädev asutus ja riiklik akrediteerimisasutus igas liikmesriigis, kus tõendaja tõendamisi teostab.

Artikkel 72

Pädeva asutuse teabevahetus

1. Selle liikmesriigi pädev asutus, kus tõendaja tõendamist teostab, edastab igal aastal tõendaja akrediteerinud riiklikule akrediteerimisasutusele vähemalt järgmise teabe:

- a) käitaja ja õhusõiduki käitaja aruande ja tõendamisaruannete kontrollimise asjakohased tulemused, eelkõige kõik kõnealuse tõendaja poolt tuvastatud käesoleva määruse rikkumised;
- b) käitaja või õhusõiduki käitaja inspekteerimise tulemused, kui need tulemused on asjakohased riikliku akrediteerimisasutuse jaoks seoses tõendaja akrediteerimise ja järelevalvega või kui need tulemused sisaldavad teavet selle kohta, et kõnealune tõendaja ei vasta käesoleva määruse nõuetele;
- c) kõnealuse tõendaja tõendamise sisedokumentide hindamise tulemused, kui pädev asutus on tõendamise sisedokumente artikli 26 lõike 3 kohaselt hinnanud;
- d) kaebused, mis pädev asutus on saanud kõnealuse tõendaja kohta.

2. Kui lõikes 1 osutatud teave annab tõendusmaterjali selle kohta, et pädev asutus on tuvastanud käesoleva määruse rikkumise tõendaja poolt, käsitleb riiklik akrediteerimisasutus seda teavet kui pädeva asutuse kaebust kõnealuse tõendaja kohta artikli 61 tähenduses.

Riiklik akrediteerimisasutus võtab asjakohased meetmed selle teabe käsitlemiseks ja vastab pädevale asutusele kolme kuu jooksul alates teabe saamise kuupäevast. Riiklik akrediteerimisasutus teatab oma vastuses pädevale asutusele tema poolt võetud meetmetest ja vajaduse korral tõendajale määratud haldusmeetmetest.

Artikkel 73

Järelevalvega seotud teabevahetus

1. Kui selle liikmesriigi riiklikult akrediteerimisasutuselt, kus tõendaja tõendamist läbi viib, on artikli 49 lõike 5 kohaselt palutud läbi viia järelevalvetoimingud, esitab kõnealune riiklik akrediteerimisasutus leidude kohta aruande sellele riiklikule akrediteerimisasutusele, kes on tõendaja akrediteerinud, välja arvatud juhul, kui mõlemad riiklikud akrediteerimisasutused on omavahel teisiti kokkuleppinud.

2. Tõendaja akrediteerinud riiklik akrediteerimisasutus võtab lõikes 1 osutatud leiud arvesse, kui ta hindab seda, kas tõendaja vastab käesolevas määruuses kehtestatud nõuetele.

3. Kui lõikes 1 osutatud leiud tõendavad, et kõnealune tõendaja ei täida käesolevat määrust, võtab kõnealune tõendaja akrediteerinud riiklik akrediteerimisasutus käesoleva määruse kohaselt asjakohased meetmed ja teatab järelevalvetoiminguid läbiviinud riiklikule akrediteerimisasutusele järgmist:

- a) tõendaja akrediteerinud riikliku akrediteerimisasutuse võetud meetmed;
- b) vajaduse korral teave selle kohta, mida tõendaja on seoses leidudega ette võtnud;
- c) vajaduse korral teave selle kohta, millised haldusmeetmed on tõendajale määratud.

Artikkel 74

Teabevahetus tõendaja asukohaliikmesriigiga

Kui tõendajale on akrediteeringu andnud muu kui tõendaja asukohaliikmesriigi riiklik akrediteerimisasutus, edastatakse artiklis 70 osutatud akrediteerimise tööprogramm ja tegevusaruanne ning artiklis 71 osutatud teave ka tõendaja asukohaliikmesriigi pädevale asutusele.

Artikkel 75

Akrediteeritud tõendajate andmebaasid

1. Riiklikud akrediteerimisasutused või vajaduse korral artikli 54 lõikes 2 osutatud riiklikud asutused loovad ja haldavad andmebaasi ning võimaldavad sellele juurdepääsu muudele riiklikel akrediteerimisasutustele, riiklikele asutustele, tõendajatele, käitajatele, õhusõiduki käitajatele ja pädevatele asutustele.

Määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 14 kohaselt tunnustatud asutus lihtsustab ja ühtlustab juurdepääsu andmebaasidele, et võimaldada tulemuslik ja kulutõhus teabevahetus akrediteerimisasutuste, riiklike asutuste, tõendajate, käitajate, õhusõiduki käitajate ja pädevate asutuste vahel, ning ta võib ühendada need andmebaasid ühte kesksesse andmebaasi.

2. Lõikes 1 osutatud andmebaas sisaldab vähemalt järgmist teavet:

- a) kõigi riikliku akrediteerimisasutuse poolt akrediteeritud tõendajate nimed ja aadressid;
- b) liikmesriigid, kus tõendaja tõendamist läbi viib;
- c) iga tõendaja akrediteerimisulatus;
- d) kuupäev, mil akrediteering anti, ja selle kehtivuse lõppkuupäev;
- e) mis tahes teave tõendajale määratud haldusmeetmete kohta.

Teave on üldsusele kättesaadav.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 21. juuni 2012

Artikkel 76

Tõendajate teated

1. Selleks et riiklik akrediteerimisasutus saaks koostada artiklis 70 osutatud akrediteerimise tööprogrammi ja tegevusaruande, saadab tõendaja iga aasta 15. novembriks sellele riiklikule akrediteerimisasutusele, kes on kõnealuse tõendaja akrediteerinud, järgmise teabe:

- a) selliste tõendamiste kavandatud aeg ja koht, mida tõendajal on kavas läbi viia;
- b) nende käitajate või õhusõiduki käitajate aadressid ja kontaktandmed, kelle heite- või tonnkilomeetriaruannet hakatakse tõendama.

2. Kui lõikes 1 osutatud teave muutub, teatab tõendaja nendest muudatustest akrediteerimisasutusele kõnealuse riikliku akrediteerimisasutusega kokkulepitud ajavahemiku jooksul.

VII PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 77

Üleminekusätted

Enne 1. jaanuari 2013 tekkiv heide ja vajaduse korral tegevusandmed tõendatakse vastavalt otsuses 2007/589/EÜ ⁽¹⁾ sätestatud nõuetele.

Artikkel 78

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2013.

Komisjoni nimel
president
José Manuel BARROSO

⁽¹⁾ ELT L 229, 31.8.2007, lk 1.

I LISA

Tõendajate akrediteerimisulatus

Tõendajate akrediteerimisulatus märgitakse akrediteerimistunnistusele, kasutades järgmisi direktiivi 2003/87/EÜ I lisa loetletud tegevusalade rühmi ning muid direktiivi 2003/87/EÜ artiklites 10a ja 24 nimetatud tegevusalasid. Kõnealuseid sätteid kohaldatakse samaväärselt riikliku asutuse poolt käesoleva määruse artikli 54 lõike 2 kohaselt sertifitseeritud tõendajatele.

Tegevusala rühm nr	Akrediteerimisulatus
1a	Kütuste põletamine kaitistes, kus kasutatakse ainult määruses (EL) nr. 601/2012 määratletud kaubanduslikke standardkütuseid või kui maagaasi kasutatakse A- või B-kategooria kaitistes.
1b	Kütuste põletamine kaitistes, ilma piiranguteta
2	Mineraalõli rafineerimine
3	— Koksi tootmine — Metallimaakide (sh sulfiidmaagid) särdamine või paagutamine, sh granuleerimine — Malmi või terase tootmine (esmane või teisene sulatamine), sealhulgas pidevvalv
4	— Raudmetallide (sealhulgas ferrosulamid) tootmine või töötlemine — Alumiiniumi teisene tootmine — Värviliste metallide tootmine või töötlemine, sealhulgas sulamite tootmine
5	Alumiiniumi esmane tootmine (CO ₂ ja PFC heide)
6	— Tsemendiklinkri tootmine — Lubja tootmine või dolomiidi või magnesiidi kaltsineerimine — Klaasi, sealhulgas klaaskiu tootmine — Keraamiliste toodete valmistamine põletamise teel — Mineraalvilla tootmine isoleerimismaterjalina — Kipsi kuivatamine või kaltsineerimine või kipsplaatide ja muude kipsisoodete tootmine
7	— Paberimassi tootmine puidust või muust kiulisest materjalist — Paberi või papi tootmine
8	— Tahma tootmine — Ammoniaagi tootmine — Pakendamata orgaaniliste kemikaalide tootmine krakkimise, reformingu, osalise või täieliku oksüdeerimise või samalaadsete protsesside abil — Vesiniku (H ₂) ja sünteegaasi tootmine reformingu või osalise oksüdeerimise teel — Naatriumkarbonaadi (Na ₂ CO ₃) ja naatriumvesinikkarbonaadi (NaHCO ₃) tootmine
9	— Lämmastikhappe tootmine (CO ₂ ja N ₂ O heide) — Adipiinhappe tootmine (CO ₂ ja N ₂ O heide) — Glüoksaali ja glüoksüülhappe tootmine (CO ₂ ja N ₂ O heide) — Kaprolaktaami tootmine
10	— Kasvuhoonegaaside kogumine direktiiviga 2003/87/EÜ hõlmatud kaitistest, et neid transportida ja geoloogiliselt säilitada direktiivi 2009/31/EÜ kohaselt lubatud säilitamiskohas — Kasvuhoonegaaside transportimine torujuhtmete kaudu, et neid geoloogiliselt säilitada direktiivi 2009/31/EÜ kohaselt lubatud säilitamiskohas
11	Kasvuhoonegaaside geoloogiline säilitamine direktiivi 2009/31/EÜ kohaselt lubatud säilitamiskohas
12	Lennundus (heite- ja tonnkilomeetriandmed)

Tegevusala rühm nr	Akrediteerimisulatus
98	Muud direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 10a vastavad tegevusalad
99	Muud tegevusalad, mille liikmesriik on direktiivi 2003/87/EÜ artikli 24 kohaselt lisanud ning mis esitatakse üksikasjalikult akrediteerimistunnistusel

II LISA

Nõuded tõendajatele

Seoses tõendajatele esitatavate nõuetega kohaldatakse määruse (EÜ) nr 765/2008 kohast harmoneeritud standardit, millega kehtestatakse nõuded kasvuhoonegaaside valideerimis- ja verifitseerimisasutustele kasutamiseks akrediteerimisel või muud liiki tunnustamisel. Lisaks kohaldatakse järgmisi artikli 40 lõikes 1 osutatud menetlusi, protsesse ja korraldusi:

- protsess ja põhimõtted teabevahetuseks käitaja või õhusõiduki käitaja ja muude asjakohaste osalistega;
- piisavad korraldused saadud teabe konfidentsiaalsuse tagamiseks;
- apellatsioonide käsitlemise kord;
- kaebuste käsitlemise kord (sh näidisajakava);
- ülevaadatud tõendamisaruande väljaandmise kord, kui viga tõendamisaruanDES või käitaja või õhusõiduki käitaja aruanDES on tuvastatud pärast seda, kui tõendaja on tõendamisaruanDE esitanud käitajale või õhusõiduki käitajale edasiseks esitamiseks pädevale asutusele;
- menetlus või protsess tõendamistoimingute tellimiseks muudelt organisatsioonidelt.

III LISA

Akrediteerimisprotsessi miinimumnõuded ja akrediteerimisasutuste nõuded

Seoses akrediteerimise miinimumnõuete ja akrediteerimisasutusele esitatavate nõuetega kohaldatakse määruse (EÜ) nr 765/2008 kohast harmoneeritud standardit, milles käsitletakse üldnõudeid vastavushindamisasutusi akrediteerivatele akrediteerimisasutustele.
